

4

Ribič

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

LETO 2023
LETNIK LXXXII
ISSN 0350-4573

Podkovani krap 2023

RD Barje vabi na tradicionalno ribiško tekmovanje Podkovani krap, ki bo v soboto, 27. maja 2023, od 7.30 do 11.30 na Krmskem jezeru pri Podpeči.

Plačevanje štartnine, ki znaša 20 EUR (vključeni jutranja kavica in malica), in prijava na tekmovanje bosta potekala od 6.30 do 7. ure ob jezeru. Po končanem tekmovanju bo pogostitev s toplo malico, nato pa bomo razglasili rezultate (najtežji krap) ter podelili nagrade in priznanja najuspešnejšim tekmovalcem.

Urnik tekmovanja:

Od 6.30 do 7.00: prijava na tekmovanje

Ob 7.00: zbor, žrebanje štartnih mest in nagovor

Ob 7.15: odhod na lovna mesta

Ob 7.30: krmljenje in začetek tekmovanja

Ob 11.30: konec tekmovanja

Ob 12.00: razglasitev rezultatov ter podelitev nagrad in priznanj.

Pogoji:

Ribolov bo potekal s plovcem ali na dno. Točkovali bomo najtežjega ulovljenega krapa. Ekipno bodo štele vse ujete ribe članov ekipe. Dovoljen bo ulov več krapov ob sprotne tehtanju in spuščanju. Ribji drobiž, ki se ne šteje v težo, se spusti takoj v vodo.

Dovoljene vabe: vse naravne vabe (kruh, polenta ...). Znak za začetek in konec tekmovanja bo en zvočni signal. Vsak tekmovalac bo tekmoval na lastno odgovornost.

Vodja tekmovanja: Jure Ganič (041 405 785).

Vabljeni in dober prijem!

UO RD Barje

Alpinia

Če pri ribolovu potrebujete kanček sreče ... je pri nas vsak ulov uspešen.

Izbor nastanitve v Bohinju še nikoli ni bil bolj enostaven!

Hotel Bohinj:

📍 Ribčev Laz

🕒 5 min hoje do REVIRJA 1: Bohinjsko jezero in REVIRJA 2: Save Bohinjke, kjer je še posebej zaželen sulčelov.

🏠 Čudovit ambient, odlična a la carte restavracija.

☎ 00386 59 764 401

🌐 www.hotelbohinj.si

✉ hotelbohinj@alpinia-group.si

Apartmaji Triglav:

📍 Stara Fužina

🕒 10 minut hoje od REVIRJA 1: Bohinjsko jezero in REVIRJA 2: Save Bohinjke.

🏠 Prostorni apartmaji, možnost kuhanja ali izbor odličnih jedi v restavraciji.

☎ 00386 51 328 082

🌐 www.apartmajitriglav.si

✉ triglav@alpinia-group.si

Apartmaji Tuba:

📍 Ukanc

🕒 10 minut hoje do REVIRJA 1: Bohinjsko jezero.

🏠 Odličen izbor za tiste, ki imate radi več zasebnosti in miru.

☎ 00386 31 576 331

✉ info@alpinia-group.si

RIBIČ

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

Ribič je z odločbo Ministrstva za kulturo, št. 61510-42/2014/3, izdano 16. 5. 2014, vpisan v razvid medijev pod zaporedno številko 1880.

ISSN 0350-4573
UDK 632

Izdaja
Ribiška zveza Slovenije,
1001 Ljubljana, p. p. 195.

Izhaja vsak prvi teden v mesecu, razen številki 1-2 in 7-8, ki so združene.

Uredništvo in uprava:
Tržaška cesta 134
1000 Ljubljana

Telefon:
uredništvo: (01) 256 12 97
tajništvo: (01) 256 12 94
041 738 849
www.ribiska-zveza.si

NASLOVI ELEKTRONSKE POŠTE
RIBIŠKE ZVEZE SLOVENIJE:

Ribiška zveza Slovenije
info.rzs@ribiska-zveza.si

sekretar RZS
sekretar.rzs@ribiska-zveza.si

tajništvo RZS
tajnistvo.rzs@ribiska-zveza.si

računovodstvo RZS
racunovodstvo.rzs@ribiska-zveza.si

uredništvo glasila Ribič
glasiloricibic.rzs@ribiska-zveza.si

Transakcijski račun:
02010-0017838266

UREDNIŠTVO:
Odgovorna urednica:
Nuška Božičnik

UREDNIŠKI ODBOR:
predsednik:
Igor Kloboves

člani:

Vladimir Mikec, Jure Ušeničnik Schifferstein,
Egon Dolenc, Peter Weibl

ČASOPISNI SVET:
člana:
dr. Jože Ocvirk,
dr. Božidar Voljč

Lektoriranje:
Alenka Ličen

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost se od glasila obračunava davek na dodano vrednost.

Naklada: 11.000 izvodov

Priloga za tisk in tisk:
Tiskarna SCHWARZ PRINT, d. o. o.

Vsebina

VABILO

Podkovani krap 2023
UO RD Barje 82

AKTUALNO

Prihodnost promocije ribolovnega turizma
Marko Krajnc, Borut Jerše 84

PRAVNI KOTIČEK

Obveznoti ribiških družin pri ravnanju z osebnimi podatki
Anže Petrovič, univ. dipl. prav. 86

DELO RZS

Novinarska konferenca pred Dnevi ribištva
Uredništvo 90
5. seja UO RZS z dne, 9. 3. 2023
Strokovna služba RZS 90

OBZORJA

Ribolov v bronasti dobi
Bine Kramberger, Anja Hellmuth Kramberger 91

MEDNARODNA PRVENSTVA

Končno poročilo z rezultati 36. Odprtega prvenstva slovenije ter 24. Državnega prvenstva za najboljšo umetno muho
Luka Lukman 95

ZASLUŽIJO SI NAŠO POZORNOST

Izjemni športni dosežek Mitje Kmetca je navdušil tudi župana občin Lenarta in Svete Trojice
Jože Šmejc 97

PREDSTAVITEV RIBIŠKIH DRUŽIN

Ribiška družina Mozirje
Uredništvo 100

OBVESTILO

Razpis XXIX. Tabora mladih muharjev
Osilnica 2023
Dr. Miroslav Žaberl, Aleš Horvat 101

RIBOLOV

Podobne, pa vendar ne enake ribe
Danilo Torej 103
Otvoritev muharske sezone
Toni Janežič 104

IZ RIBIŠKIH DRUŽIN

Drvanja – mrtva reka?
Dr. Marjan Toš 106

Ribiška sreča za ribiča Denisa Đurana iz Razkrižja

Jože Žerdin 107

Tudi ribiči pomagamo žabam pri selitvi na mrestišča

Rajko Zajc 107

Ko birokrati delijo pravico in odškodnino

Janez Čadež 108

Lenarški ribiči so zborovali

Marjan Toš 110

V SPOMIN

Andrej Valentinčič 111

Gregor Bratanič 111

Igor Valentinčič 111

Jože Šavrič 111

Konrad Krhlikar 111

Robert Bizjan 111

MLADI RIBIČ

Predpriprave na muharsko sezono (naše prvo vezanje muh)

Blaž Dominik 112

MUHARSKI KOTIČEK

Malo tolerance in zvestobe sebi
Tomaž Modic 115

KRIŽANKA 117

RIBIČI KUHAJO

Krap na dva načina
Borut Jerše 118

RAZVEDRILO

Ščukec Lukec in Rakec Jakec
Mitja Manček 119

V posameznih prispevkih izražena stališča ne predstavljajo nujno tudi stališč uredništva.

Obvestilo dopisnikom Ribiča

Dopisnike prosimo, da svoje prispevke pošiljajo na e-naslov:
glasiloricibic.rzs@ribiska-zveza.si.

Rokovnik za leto 2023:

Ribič št.:	1, 2	3	4	5	6	7,8	9	10	11	12
Prispevke oddati do	10. 1.	7. 2.	7. 3.	4. 4.	9. 5.	6. 6.	8. 8.	5. 9.	10. 10.	7. 11.

Po sklepu predsedstva RZS z dne 18. oktobra 2003 ne honoriram:

- pisem bralcev,
- kapitalnih ulovov,
- obvestil,
- poročil o delu strokovnih delovnih teles RZS.

Prispevke bomo objavljali skladno z razpoložljivim prostorom in njihovo aktualnostjo.

Da bi se izognili neobjavam, občasnim dopisnikom svetujemo predhodni posvet z odgovornim urednikom, da bi skladno s programsko zasnovano zagotovili tematsko uravnoteženost vsebine Ribiča.

ELEKTRONSKA OBLIKA GLASILA – če želite prejemanj elektronsko obliko glasila, to sporočite tajniku vaše ribiške družine in prejemanj ga boste na vaš elektronski naslov.

Uredništvo

Herlé Hamon je eden vodilnih piscev muharskih revij v Franciji in Belgiji. K nam prihaja že 20 let, v tem času je napisal deset zelo naklonjenih člankov o muharjenju v Sloveniji za več francoskih in belgijskih muharskih revij. Lani v oktobru je prvič muharil tudi na Savi Dolinki v revirju akumulacije Moste in bil nad ribolovom navdušen (foto: arhiv Herlé Hamon).

PRIHODNOST PROMOCIJE RIBOLOVNEGA TURIZMA

Slovenija ima izredne naravne danosti za sladkovodni ribolov. Ribolovni turizem v Sloveniji je ena najvišjih oblik turistične ponudbe Slovenije. Na predlog RZS je bil ribolovni turizem vključen tudi kot pomemben element v strategijo razvoja slovenskega turizma, ki jo je pripravila Slovenska turistična organizacija. Slovenija je danes zelo visoko na lestvici priljubljenosti pri tujih ribičih. To velja predvsem za muharjenje, manj za ostale oblike ribolova. Veljamo za eno najbolj zaželenih muharskih destinacij v Evropi, vse bolj pa tudi v ZDA, Južni Afriki, na Japonskem in še kje. Slovenija je danes ena najbolj odprtih in varnih držav Evrope. Tuji ribiči, ki kupijo ribolovno dovolilnico, lahko lovijo na vseh naših vodah. Imamo edinstven, potrjeno učinkovit način upravljanja z ribjim življem, kar nam priznavajo tudi v tujini. Tuji ribiči, ki prihajajo k nam, so v povprečju visoko naravovarstveno osveščeni, saj spoštujejo naravo, ostanejo pri nas več dni in so pri nas pripravljene potrošiti kar precej denarja.

V zadnjih 20 letih smo v Sloveniji naredili veliko naporov na področju promocije ribolovnega turizma v tujini. Kmalu po letu 2000 smo se tudi na Ribiški zvezi Slovenije resno lotili promocije ribolovnega turizma in ji namenili pomembno mesto tudi v programu dejavnosti RZS. Ustanovili smo komisijo za promocijo ribolovnega turizma. Število tujih muharjev, ki prihajajo k nam, se je v vseh teh letih močno povečalo. Za uspešno promocijo je bila zelo pomembna povezava in skupno nastopanje vseh zainteresiranih akterjev, od Slovenske turistične organizacije, regijskih turističnih združenj, Zavoda za ribištvo Slovenije, ribiških družin, do turističnih organizacij in ribiških trgovin, ki jih je vodila in koordinirala Ribiška zveza Slovenije.

Zelo pomembno vlogo pri promociji sta odigrali dve promocijski brošuri v petih jezikih, Ribolov na rekah in jezerih Slovenije in Muharjenje v Sloveniji, ki smo ju na RZS pripravili skupaj s STO. V lanskem letu smo sami pripravili še brošuro Ribolov krapovcev in

plenilk v slovenščini in angleščini. Pred petnajstimi leti smo začeli sistematično sodelovati na mednarodnih specializiranih ribiških, predvsem muharskih sejmih v Evropi. Veliko so k prepoznavnosti slovenskih voda v tujini prispevali tudi pozitivni članki renomiranih piscev v najpomembnejših muharskih revijah v Nemčiji, Belgiji, Franciji, Angliji, Avstriji in na Švedskem.

Epidemija covida je v letih 2020 in 2021 zaustavila turistične tokove, tudi v ribolovnem turizmu. Ustavili so se tudi sejmi. Vendar se je položaj že lani v veliki meri vrnil v stare tirnice, živahno gibanje pričakujemo tudi letos. Tudi sejmi so se že skoraj v celoti vrnili v stanje pred pandemijo. Velik obisk na prvih letošnjih tujih sejmih potrjuje, da bodo sejmi tudi v prihodnje igrali pomembno vlogo v promociji ribolovnega turizma. V promociji je treba poiskati primerno razmerje med bolj tradicionalnimi oblikami in številnimi informacijskimi orodji, ki so danes na razpolago. Ne smemo pozabiti, da je tudi v tujini povprečna starost ribičev

Na Mednarodnem sejmu muharjenja v Saint Etiennu smo se predstavili štirikrat, zadnjič leta 2019. Odziv obiskovalcev je bil vedno zelo dober (foto: Borut Jerše).

Na Mednarodnem sejmu športnega ribolova v Vicenzi smo bili leta 2016 država partner. Italijanski ribiči v zelo velikem številu prihajajo v Slovenijo (foto: Renata Strelec).

kar visoka, podobno kot pri nas, pa tudi njihova kupna moč je velika, kar se ujema z našimi ambicijami, da bi bili v svetu med prestižnimi ribolovnimi destinacijami. Že obisk v letu 2022 je nakazal, da se letos ponovno obeta velik obisk ribičev iz tujine.

Z vidika ribolovnega turizma je danes pri nas veliko bolj razvito muharjenje. Tudi lov krapov in plenilcev postaja vse bolj popularen, saj ulovi kapitalnih krapov pa tudi drugih rib, kot so som, ščuka, smuč, podust, mrena in drugih, niso redki. V preteklosti smo naredili veliko promocije za muharjenje, premalo pa za ostale vrste ribolova in rib. Pri ribolovnem turizmu imamo v prihodnje še veliko rezerv prav v teh vrstah ribolova.

Udeležba na specializiranih ribiških sejmih, tako doma kot v tujini, bo tudi v prihodnosti za nas pomemben element promocije. Med domačimi sejmi je osrednja prireditev za nas Mednarodni sejm ribolova v Gornji Radgoni, ki je organiziran vsako drugo leto. Na mednarodnem sejmu turizma Alpe Adria smo prenehali sodelovati, ker je sejem močno nazadoval, tako kar se tiče udeležbe razstavljalcev kot obiskovalcev. Letos so s prirejanjem ribiških sejmov v marcu pričeli tudi v Celju, kjer se bo predstavila tudi RZS. Je pa za nas najpomembnejši sejem v Gornji Radgoni, ki bo na sporedu spet prihodnje leto in za katerega se moramo dobro pripraviti in s pripravami začeti že sedaj. Na njem bi se morali predstaviti veliko boljše kot prejšnja leta, kazalo bi ga izkoristiti tako za določena strokovna srečanja, podobno kot to uspešno že vrsto let počnejo naši prijatelji lovci, pa tudi za promocijo ribolova krapovcev in plenilk, kjer bi na sejmu lahko skupaj z zainteresiranimi RD pripravili različne promotivne aktivnosti.

Pred dobrimi desetimi leti smo začeli sistematično sodelovati na mednarodnih specializiranih ribiških, predvsem muharskih sejmih v Evropi. Na njih smo se skupaj predstavili Slovenska turistična organizacija, Ribiška zveza Slovenije, Zavod za ribištvo Slovenije, zainteresirane ribiške družine in nekatere turistične organizacije. Sodelovali smo na več sejmih v Franciji, Belgiji, Nemčiji, Avstriji, Angliji, Italiji in na Švedskem. Žal smo po letu 2019, ko smo nazadnje sodelovali na Mednarodnem muharskem sejmu v Saint Etiennu v Franciji, s sodelovanjem na tujih sejmih prenehali.

Ocenjujemo, da smo trenutno na pomembni prelomnici. Vloženi naporji v promocijo v različnih državah v zadnjih 20 letih so nedvomno dali pomembne rezultate. Je pa konkurenca med državami, ki žele privabiti tuje ribiče, iz leta v leto hujša. Številni, tako najpomembnejši ribiški vodilci kot člani v RD, opažajo, da se spreminja tudi struktura tujih ribičev, ki prihajajo k nam. Spreminja pa se tudi stanje ribjih populacij v naših vodah. Tako RD kot tudi Zavod za ribištvo Slovenije bi morali skrbno spremljati stanje ribjih populacij v vodah, s katerimi upravljajo, in tudi politiko ribolova prilagoditi v smislu kakovosti, ne pa množičnosti. Le tako bomo lahko zadržali renome kvalitetne svetovne ribiške destinacije, saj ribiči vedno bolj iščejo divje ribe domorodnih ribjih vrst.

Nujno bi morali nadaljevati z zelo usmerjeno in povezano promocijo Slovenije kot vrhunske ribiške destinacije. V začetku

letošnjega leta smo opazili, da je med RD še vedno močan interes za nastopanje na sejmih v tujini, saj se je na nas obrnilo več RD in zainteresiranih turističnih organizacij. Glede na to, da ni več organiziranega skupnega nastopa, so se nekateri odločili za samostojne nastope. Tako so v februarju na Mednarodnem sejmu ribolova v Veroni sodelovali na enem razstavnem paviljonu Zavod za ribištvo Slovenije in hotel Hvala, nedaleč stran pa na drugem paviljonu RD Idrija in RD Tolmin. Na Mednarodnem sejmu muharjenja v Saint Etiennu v Franciji je sodelovala ribiška trgovina Fisherman's friend, posebej pa še en ribiški penzion ob Bači, ki je v lasti Francozov. Na Mednarodnem sejmu muharjenja v Fürstenfeldbrucku v Nemčiji v aprilu pa bo sodeloval Turizem Bohinj skupaj z nekaj RD. Zagotovo takšno razdrobljeno predstavljanje ne more biti nadomestilo za organizirano predstavitev ribolova v Sloveniji, povezanega s predstavitvijo celotne turistične ponudbe Slovenije preko STO, v kateri se lahko najdejo tako RD kot zainteresirane turistične organizacije. Na komisiji za promotivne aktivnosti ugotavljamo, da razdrobljenost, pasivnost in ne nastopanje kot ena urejena celota ponudbe ribolovnega turizma preko RZS pelje v napačno smer, ki bo imela za posledico številne negativne učinke. To se nam že kaže, še bolj pa se bo pokazalo v prihodnosti tudi pri obisku tujih ribičev. Smo namreč na poti, ko razdiramo ustaljen, preverjen in dokazano uspešen način promocije, ki je pokazal dobre rezultate, sedaj pa s takimi *solo akcijami* posameznikov, RD in ne aktivnostjo krovne organizacije RZS med tujimi ribiči prav gotovo ne dajemo vtisa urejenega nastopanja in urejene ribiške destinacije.

Zato moramo s skupnim načinom promocije vsekakor nadaljevati. Predlagamo, da se ponovno povežemo s STO in da s Turistično skupnostjo Julijskih Alp proučimo možnost skupnih predstavitev skupaj z RD in turističnim gospodarstvom. Prav gotovo moramo pričeti razmišljati tudi o nastopih na sejmih vzhodnih držav EU, od koder k nam prihaja vse več ribičev.

Zelo pomembni za promocijo muharjenja v Sloveniji med tujimi ribiči so bili tudi članki v specializiranih ribiških, predvsem muharskih revijah v Evropi, ki so bili objavljeni v zadnjih desetih letih. Za večino teh člankov smo se dogovorili z avtorji med razstavljanjem na ribiških sejmih v tujini. V Franciji je bilo objavljenih več člankov o muharjenju na naših rekah v najpomembnejših muharskih revijah *Pêche mouche* in *Partir pêcheur*, v Belgiji dva članka v osrednji muharski reviji *Pêcheur belge*, dva članka v najprestižnejši angleški muharski reviji *Trout & Salmon*, več člankov v nemški muharski reviji *Fisch & Fliege*, po en članek v osrednji skandinavski muharski reviji *Flugfiske* in *Norden* ter švedski muharski reviji *Fiskejournalen*. Že v letu 2021 in 2022, takoj po covidnem letu 2020, ko praktično ni bilo potovanj, pa smo spet organizirali tudi ribolov za tuje novinarje iz Nemčije in Francije. O njihovih prispevkih smo poročali tudi v glasilu *Ribič*. Za letos načrtujemo še več tovrstnih obiskov.

Marko Krajnc, Borut Jerše

OBVEZNOSTI RIBIŠKIH DRUŽIN PRI RAVNANJU Z OSEBNIMI PODATKI

Ribiške družine so upravljavci osebnih podatkov svojih članov in imajo zato po veljavni zakonodaji dolžnost zagotoviti skladno ravnanje z osebnimi podatki. Splošna uredba o varstvu podatkov, (Uradni list Evropske unije št. L 119/1) je z dnem pričetka uporabe, tj. z dnem 25. 2. 2018, v evropskem pravnem prostoru poenotila področje varstva osebnih podatkov. Dne, 26. 1. 2023, pa je pričel veljati novi Zakon o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 163/22, ZVOP-2), ki dodatno ureja področje varstva osebnih podatkov. Ob pregledu zakonskega besedila novega ZVOP-2 lahko ugotovimo, da v bistvenem ne spreminja obstoječe ureditve varstva osebnih podatkov. Varstvo osebnih podatkov vedno bolj pridobiva na pomenu, zaradi česar je namen tega prispevka izboljšati ozaveščenost ribiških družin na tem področju. Ravno sprejem novega zakona pa je dober razlog za osvežitev znanja s področja varstva osebnih podatkov, saj bo z ZVOP-2 omogočeno tudi kaznovanje za prekrške s tega področja.

Pravni okvir obdelave zdravstvenih osebnih podatkov

Področje varstva osebnih podatkov je v Republiki Sloveniji v poglavitnem delu urejeno s tremi pravnimi akti, in sicer z Ustavo Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, s spremembami), Splošno uredbo o varstvu podatkov (GDPR uredba, ki se v Republiki Sloveniji neposredno uporablja) in z Zakonom o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-2).

Ustava Republike Slovenije – kot temeljni in najvišji splošni pravni akt – v 38. členu določa, da je zagotovljeno varstvo osebnih podatkov ter da je prepovedana uporaba osebnih podatkov v nasprotju z namenom njihovega zbiranja. Zbiranje, obdelovanje, namen uporabe, nadzor in varstvo tajnosti osebnih podatkov mora biti natančneje določeno z zakonom. Ustava določa tudi, da ima vsakdo pravico seznaniti se z zbranimi osebnimi podatki, ki se nanašajo nanj, in pravico do sodnega varstva ob njihovi zlorabi.

Splošna uredba o varstvu podatkov (GDPR uredba) vsebuje večino pravnih pravil na področju varstva osebnih podatkov. Določa definicije temeljnih pojmov, obveznosti upravljavcev in obdelovalcev osebnih podatkov ter pravice posameznikov, katerih osebni podatki so obdelovani.

Zakon o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-2) pa je nacionalni predpis, ki glede na Splošno uredbo o varstvu podatkov, ki se v Sloveniji uporablja neposredno, ureja določena vsebinska področja, ki jih uredba ne ureja oziroma ne ureja dovolj podrobno. Takšno je na primer področje videonadzora ter nekatera druga področja.

Osebni podatki so tudi kazensko pravno varovani, in sicer *Kazenski zakonik* (Uradni list RS, št. 55/08 z dne 4. 6. 2008, s spremembami: KZ-1) v poglavju kaznivih dejanj zoper človekove pravice in svoboščine definira kaznivo dejanje zlorabe osebnih podatkov po prvem odstavku 143. člena KZ-1. Navedeno kaznivo dejanje izvrši, kdor brez podlage v zakonu ali v osebni privolitvi posameznika, na katerega se osebni podatki nanašajo, osebne podatke, ki se obdelu-

jejo na podlagi zakona ali osebne privolitve posameznika, posreduje v javno objavo ali jih javno objavi. Storilca se kaznuje z denarno kaznijo ali zaporom do enega leta. Kazenski zakonik v 5. odstavku citiranega člena določa kvalificirano (težjo) obliko temeljnega kaznivega dejanja, in sicer kadar gre za javno objavo občutljivih osebnih podatkov. Storilca kaznivega dejanja iz 5. odstavka 143. člena KZ-1 se kaznuje z zaporom do dveh let. Kaznivo pa je tudi vdiranje ali nepooblaščen vstopi v računalniško vodeno zbirko podatkov z namenom, da bi sebi ali komu drugemu pridobil kakšen osebni podatek.

Temeljni pojmi obdelave osebnih podatkov

Za pravilno ravnanje z osebnimi podatki je bistveno razumevanje osnovnih pojmov na področju varstva osebnih podatkov.

Osebni podatek predstavlja katero koli informacijo v zvezi z določenim ali določljivim posameznikom. Kaj je določen posameznik, si lahko zlahka predstavljamo. Za definicijo osebnega podatka pa je pomembno tudi to, da je osebni podatek vsaka informacija, ki je povezana s posameznikom, ki ni določen, ampak samo določljiv. Določljiv pa je tisti posameznik, ki ga je mogoče neposredno ali tudi posredno določiti, zlasti z navedbo identifikatorja, kot je ime, identifikacijska številka, podatki o lokaciji ali z navedbo enega ali več dejavnikov, ki so značilni med drugim za fizično, fiziološko, genetsko, duševno identiteto tega posameznika (1. točka 4. člena Splošne uredbe o varstvu podatkov). Kot primer lahko navedemo, da so osebni podatki: ime, priimek, elektronski naslov, naslov prebivanja, pa tudi številka članske izkaznice, saj gre za identifikator, ki je povezan s posameznikom, ki je določljiv – imetnikom članske izkaznice.

Obdelava osebnih podatkov pomeni vsako dejanje ali niz dejanj, ki se izvaja v zvezi z osebnimi podatki ali nizi osebnih podatkov z avtomatiziranimi sredstvi ali brez njih, kot je na primer zbiranje, beleženje, urejanje, strukturiranje, shranjevanje, prilagajanje ali spreminjanje, priključitev, vpogled,

uporaba, razkritje s posredovanjem, razširjanje ali drugačno omogočanje dostopa, prilagajanje ali kombiniranje, omejevanje, izbris ali uničenje (2. točka 4. člena Splošne uredbe o varstvu podatkov). Poenostavljeno rečeno, vsako ravnanje z osebnimi podatki že pomeni tudi njihovo obdelavo.

Upravljevec osebnih podatkov je fizična ali pravna oseba, javni organ, agencija ali drugo telo, ki samo ali skupaj z drugimi določa namene in sredstva obdelave podatkov (7. točka 4. člena Splošne uredbe o varstvu podatkov). Na področju sladkovodnega ribištva so ribiške družine zagotovo upravljalci osebnih podatkov svojih članov.

Obdelovalec osebnih podatkov je fizična ali pravna oseba, javni organ, agencija ali drugo telo, ki obdeluje osebne podatke v imenu upravljavca (8. točka 4. člena Splošne uredbe o varstvu podatkov). Na primeru ribiških družin so tipični obdelovalci osebnih podatkov lahko na primer varnostna služba, ki bi upravljala z video nadzornim sistemom ribiškega doma.

Ugotovimo torej lahko, da so ribiške družine upravljalci osebnih podatkov svojih članov, pri tem pa podatke obdelujejo na najrazličnejše načine, kot na primer vodenje seznama članov, izdaja ribolovnih dovolilnic, pošiljanje vabil na občni zbor, vodenje seznamov udeležbe na čistilnih akcijah itd.

Pravne podlage obdelave osebnih podatkov

Za zakonito ravnanje z osebnimi podatki je bistvenega pomena, da za vsako obdelavo podatkov obstaja ustrezna pravna podlaga oziroma drugače – da upravljevec ali obdelovalec, ki ravna z osebnimi podatki, razpolaga z ustrezno pravno podlago za obdelavo osebnih podatkov. Za ribiške družine, ki so pravno gledano društva, organizirana skladno z Zakonom o društvih (Uradni list RS, št. 61/06, s spremembami, Zdru-1), pridejo v poštev naslednje pravne podlage za obdelavo osebnih podatkov:

- privolitev posameznika v obdelavo njegovih osebnih podatkov,
- izvajanje pogodbe,
- izvajanje zakonskih nalog,
- zakoniti interes upravljavca.

Ribiške družine obdelujejo osebne podatke svojih članov za različne namene, povezane z opravljanjem dejavnosti društva, kot so hramba pristopnih izjav, vodenje seznama članov, obračunavanje članarine, evidence disciplinskih postopkov, vabljenje na seje, pisanje zapisnikov sej, vodenje seznama članov prisotnih na sejah itd.

Pri obdelavah osebnih podatkov članov za zgornje namene ribiške družine že razpolagajo z ustrezno pravno podlago za obdelavo osebnih podatkov svojih članov, saj podatke obdelujejo na podlagi izvajanja pogodbe s člani. Članstvo v ribiški družini je namreč treba šteti kot civilnopravno pogodbo med člani ribiške družine, ki si s svojimi prispevki prizadevajo za doseg skupnega namena in je kot takšna še najbolj podobna družbeni pogodbi, ki jo v členih od 990 do 1002 ureja Obligacijski zakonik (Uradni list RS, št. 83/01, s spremembami, OZ).

Izvajanje zakonskih nalog kot pravna podlaga pride v poštev na primer pri izdaji ribiških dovolilnic, saj 22. člen Zakona o sladkovodnem ribištvu (Uradni list RS, št. 61/06, ZSRib) določa sestavine veljavne ribolovne dovolilnice, in sicer med drugim tudi ime in priimek imetnice oziroma imetnika ribolovne dovolilnice.

Obdelava osebnih podatkov, ki je potrebna za izvrševanje zakonitih interesov ribiške družine, bo lahko prišla v poštev takrat, kadar bo šlo za dejavnost, za katero ni podana nobena druga zgoraj navedena pravna podlaga,

na primer posredovanje osebnih podatkov članov ribiške družine za namen izkazovanja upravičenosti do sredstev, ko je to ustrezno glede na akte, ki veljajo za člane. Pri tej pravni podlagi je bistveno, da ribiška družina predhodno (pred nameravano obdelavo osebnih podatkov) preveri, če so res izpolnjeni pogoji za uporabo navedene pravne podlage. Splošna uredba o varstvu podatkov namreč zahteva, da upravljevec v tem primeru opravi tehtanje, ali je zakoniti interes podan ter ob tem zlasti upošteva načelo najmanjšega obsega podatkov (obdelovati mora najmanj podatkov, kot je možno, za doseg namena).

V zvezi z zakonitim interesom kot pravno podlago za obdelavo osebnih podatkov si lahko zamislimo tudi primer objave fotografij ribičev na spletni strani ribiške družine. Takšna objava bi lahko bila brez soglasja članov ustreznna v primeru, če akti ribiške družine, ki veljajo za člane, predvidevajo objavo fotografij na spletni strani (npr. pravilnik o tekmovanju). Pri tem je seveda treba upoštevati pravico posameznika, ki ima vedno možnost ugovarjati objavi lastne fotografije. V kolikor akti ribiške družine ne predvidevajo, da se fotografije članov lahko v določenih primerih objavijo na spletni strani ribiške družine, pa bo za zagotovitev pravičnega ravnanja z osebnimi podatki pred objavo fotografij treba pridobiti osebno privolitev vseh posameznikov, ki se na njih nahajajo.

Osebna privolitev članov v obdelavo osebnih podatkov bo tako kot pravna podlaga za zakonito obdelavo osebnih podatkov prišla v poštev predvsem v primerih, kjer uporaba podatkov ne bo v zvezi z izvajanjem temeljnih dejavnosti ribiške družine, kot na primer že omenjena javna objava fotografij članov na spletni strani ribiške družine.

Za osebno privolitev je značilno, da je privolitev prostovoljna, izrecna, informirana in nedvoumna izjava volje posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, z izjavo ali jasnim pritrdilnim dejanjem (npr. udeležba na tekmovanju, kjer poteka tudi fotografiranje, snemanje) izrazi soglasje z obdelavo osebnih podatkov, ki se nanašajo nanj. O veljavni privolitvi lahko govorimo, kadar se posameznik zaveda okoliščin v zvezi z obdelavo njegovih osebnih podatkov. Posameznik mora vedeti, kdo je upravljevec osebnih podatkov, za kakšen namen se bodo osebni podatki uporabljali, kateri osebni podatki se bodo zbirali in bodo obdelovani, koliko časa se bodo hranili pri upravljavcu ter da ima posameznik pravico umakniti privolitev. Bistveno je, da je upravljevec pri tem kar se da transparenten.

Pri osebni privolitvi je pomembno, da si upravljevec osebnih podatkov zagotovi možnost, da lahko tudi kadarkoli kasneje dokaže, da je razpolagal s privolitvijo posameznika za posamezno obdelavo osebnih podatkov. Glede na navedeno je edini priporočljiv način zbiranja privolitev preko pisnih izjav, ki jih je mogoče shraniti za namene dokazovanja.

Vsaka ribiška družina je kot upravljevec osebnih podatkov, ki jih obravnava tudi nosilec obveznosti, ki jih imajo upravljalci osebnih podatkov. Tako so ribiške družine na podlagi 32. člena Splošne uredbe o varstvu podatkov dolžne zagotoviti ustrezno varnost obdelave osebnih podatkov.

Navedeno pomeni, da je treba ob upoštevanju najnovejšega tehnološkega razvoja in stroškov izvajanja ter narave, obsega, okoliščin in namenov obdelave, pa tudi tveganj za pravice in svoboščine posameznikov, ki se razlikujejo po verjetnosti in resnosti, zagotoviti izvajanje ustreznih tehničnih in organizacijskih ukrepov za zagotovitev ustrezne varnosti obdelave podatkov glede na tveganje. Če poenostavimo, to pomeni predvsem obveznost, da se zagotovijo različni ukrepi za varnost obdelave osebnih podatkov, kot

so na primer zaklepanje prostorov, beleženje dostopov do osebnih podatkov, zaklepanje računalniških sistemov z gesli za dostop, ki so ustrezne kvalitete, beleženje revizijskih sledi dostopov do podatkov ter hranjenje osebnih podatkov, kadar niso v uporabi v zaprtih omarah.

Varnost obdelave poleg navedenega lahko pomeni tudi ukrepe, ki so namenjeni zmožnosti pravočasne povrnitve razpoložljivosti in dostopa do osebnih podatkov v primeru fizičnega ali tehničnega incidenta (zagotovitev ustreznih kopij, hrambe, ki onemogoča izbris itd.). Prav tako to pomeni tudi zagotovitev postopkov rednega testiranja, ocenjevanja in vrednotenja učinkovitosti tehničnih in organizacijskih ukrepov za zagotavljanje varnostni obdelave (občasno je treba preveriti ali obstoječi varnostni ukrepi zadostujejo).

Pri določanju ustrezne ravni varnosti je treba upoštevati zlasti tveganja, ki jih pomeni obdelava, zaradi nenamernega ali nezakonitega uničenja, izgube, spremembe, nepooblaščenega razkritja ali dostopa do osebnih podatkov, ki so poslani, shranjeni ali kako drugače obdelani. Upravljavec je dolžan zagotoviti, da katera koli fizična oseba, ki ukrepa pod vodstvom upravljavca, ki ima dostop do osebnih podatkov, slednjih ne sme obdelati brez navodil upravljavca.

Ni pa po zakonodaji obvezno, da ribiška družina sprejme pravilnik o varnosti osebnih podatkov, je pa to priporočljivo, saj lahko pravilnik predstavlja koristno orodje pri pravilnem ravnanju z osebnimi podatki.

V nadaljevanju si lahko zamislimo nekaj vprašanj s področja varstva osebnih podatkov, s katerimi se lahko srečajo ribiške družine.

Ali ribiška družina sme objaviti zapisnike sej svojih organov? Objava ne bo sporna, kadar bo šlo za interno objavo zapisnikov znotraj društva (tudi na spletni strani dostopni samo članom društva). Kadar pa bi se zapisniki na primer javno objavili na spletni strani ribiške družine, kjer bi bili dostopni vsem in bi šlo za javno objavo, pa bi bilo treba pri objavi upoštevati, da zapisniki vsebujejo osebne podatke in da gre za javno objavo osebnih podatkov članov ribiške družine, ki so sodelovali pri seji. Javna objava z vidika varstva osebnih podatkov seveda ni sporna v anonimizirani obliki, brez navedb osebnih podatkov. Objava brez privolitve članov, katerih osebni podatki so navedeni v zapisniku, pa bi bila možna na podlagi zakonitega interesa ribiške družine, če bi bila takšna objava predvidena v aktih ribiške družine, npr. statut, pravilnik itd.

Ali sme ribiška družina na spletni strani objaviti podatke častnih članov ter prejemnikov nagrad in priznanj društva? Takšne objave pogosto vsebujejo navedbo imena, priimka, letnice prejema nagrade in utemeljitve. Objava načeloma ni

sporna z vidika varstva osebnih podatkov, saj gre lahko za zakonit interes ribiške družine, zlasti v primeru, ko je bila nagrada podeljena javno v skladu s pravili ribiške družine. Seveda pa je v vsakem primeru treba upoštevati morebitno nestrinjanje posameznika z objavo.

Pod katerimi pogoji smejo ribiške družine vabiti na dogodke svoje člane in druge? Pri pošiljanju vabil na dogodke je treba upoštevati, da gre prav tako za obdelavo osebnih podatkov in tudi za to obdelavo mora obstajati ustrezna pravna podlaga. V kolikor bo vabljenje na dogodke del dejavnosti društva (npr. vabilo za skupinski lov sulca), gre za dejavnost, ki je del delovanja društva in je zato podana pravna podlaga – izvajanje pogodbe. Pri vabljenju drugih zunanjih oseb (zlasti preko sms sporočil) pa bi šlo lahko celo za neposredno trženje, za kar veljajo posebna pravila, zato tudi smernice Informacijskega pooblaščenca za varstvo osebnih podatkov v društvih vsebujejo priporočilo, da v kolikor društvo ne razpolaga z bazo kontaktov, ki bi jo zakonito zbralo na ustrezni pravni podlagi in ki bi dopuščala tudi zakonito obveščanje o njegovih dogodkih, priporoča, da se društvo posluži sredstev množičnega obveščanja (objava novice na spletni strani, v glasilu itd.).

Ali sme oseba, ki ima dostop do zbirke kontaktnih podatkov članov (elektronske naslove ali telefonske številke), te podatke posredovati predstavniku ribiške družine? Kontaktno podatke članov ribiške družine je dopustno posredovati predstavniku tudi brez privolitve vsakega člana, vendar pod pogojem, da je to povezano z delovanjem ribiške družine ali pa je to celo določeno v aktih društva.

Na podlagi predstavljenega lahko zaključimo, da morajo tudi ribiške družine paziti, da ravnajo z osebnimi podatki na zakonit način. Navsezadnje ZVOP-2 od 26. 1. 2023 dalje omogoča izrek globe za prekrške s področja varstva osebnih podatkov tudi društvu, saj so društva pravne osebe. Glede na dejstvo, da ribiške družine ne upravljajo z velikimi količinami občutljivih osebnih podatkov, tveganja na tem področju niso posebno velika. V praksi bo zadostovalo, da se predvsem zagotovijo ustrezni varnostni ukrepi za varstvo osebnih podatkov (uporaba računalniških gesel, zaklepanje prostorov in omar z osebnimi podatki), prav tako pa tudi ustrezna hramba privolitev posameznikov v obdelavo osebnih podatkov, kadar je to ustrezno. Predvsem pa je pomembno zavedanje, da tudi za ribiške družine obstajajo obveznosti s področja varstva osebnih podatkov.

Anže Petrovič, univ. dipl. prav. in član Komisije za pravna vprašanja RZS

Literatura

Ustava Republike Slovenije, 1991. Uradni list Republike Slovenije, št. 33/91-I.
Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov), 2016. Uradni list Evropske unije št. L 119/1.
Zakon o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-2), 2022. Uradni list Republike Slovenije, št. 163/22.
Kazenski zakonik (KZ-1), 2008. Uradni list Republike Slovenije, št. 55/08.
Obligacijski zakonik (OZ), 2001, Uradni list Republike Slovenije, št. 83/2001.
<https://www.ip-rs.si/publikacije/priro%C4%8Dniki-in-smernice/smernice-po-splo%C5%A1ni-uredbi-o-varstvu-podatkov-gdpr/dru%C5%A1tva-in-varstvo-osebni-podatkov>

KOSTEVČ
WWW.KOSTEVČ.SI

Trgovina Kostevc
Trg zbora odposlancev 20
1330 Kočevje
Pestra izbira muharskih kompletov SIMMS.

SIMMS Freestone set **SIMMS Tributary set**

Delovni čas: pon - pet 9:00 - 12:00 & 14:00 - 17:00, sob 9:00 - 12:00
 G | 031 611 479 W | kostevc.si E | trgovina@kostevc.si

TRGOVINA KOSTEVČ | WWW.KOSTEVČ.SI

VSE ZA MUHARJENJE ANGLEŠKA KVALITETA PO SUPER CENI

**20% OFF
SNOWBEE***

*ponudba velja do 5.5.2023

PROMO KODA: SWB20

patagonia

SWIFTCURRENT WADERS

~~549,00€~~

466,65 €

KUPON

20% popust SNOWBEE

15% za PATAGONIA

Ponudbe in popusti veljajo do 5.5.2023

monster-bite.com
info@monster-bite.com

Slamnikarska c. 1a, Domžale, 040 840 889

NOVINARSKA KONFERENCA PRED DNEVI RIBIŠTVA

Celjski sejem je 1. marca organiziral novinarsko konferenco pred pričetkom marčnih sejmov na sejmišču v Celju. Sodelovali so predstavniki 5 sejmov: Festival kave Slovenije, Altermed&GreenVita, Dnevi lovstva, ApiSlovenija in Dnevi ribištva. Odgovarjali so na najpomembnejša vprašanja o organizaciji, pričakovanjih in izvedbi. Predstavniki vseh so na kratko predstavili svoj program in časovnico sejma. Ribiška zveza v sodelovanju z ZRD Celje bo poleg različnega gradiva (brošure, zloženke, glasila) predstavila vezanje umetnih muh in pripravila igrice lov rib za otroke. Hkrati se bosta odvila dva

Novinarska konferenca

Lado Bradač, Robert Otorepec, Irena Škorja, Boštjan Noč, Miroslav Žaberl

posveta: Varovanje voda in ribjega življa ter nadzor ribolovnih upravičencev skozi delo ribiško čuvajske službe ter Etika ribiških tekmovanj – osnovno usposabljanje za športnega delavca. Predsednik Ribiške zveze dr. Miroslav Žaberl je na konferenci izpostavil pomembnost ohranjanja vodotokov in prizadevanja ribiških družin za ohranjanje dobrega staleža rib. RZS se lahko tudi pohvali, da ima med 12.000 vpisanimi ribiči v svojih vrstah 10 % takih, ki so mlajši od 18 let. Med najbolj aktivnimi je Zveza ribiških družin Celje.

Besedilo in fotografije: Uredništvo

5. seja UO RZS z dne, 9. 3. 2023

Marčec je čas priprave na redno letno skupščino RZS, zato je upravni odbor na svoji redni seji obravnaval s tem povezane točke. Določil je datum razpisa skupščine, ki bo 30. 3. 2023 v veliki dvorani ČZS Lukovica, skupaj z osnutkom letnega poročila zveze in finančnim poročilom za preteklo leto ter finančnim načrtom za tekoče leto.

UO RZS bo zaradi učinkov vsesplošne druginje na skupščini predlagal predstavnikom RD povišanje zneska za članski prispevek, nespremenjenega od leta 2012, kar je podprl tudi nadzorni odbor RZS v svojem poročilu. Zaradi 10 % stopnje inflacije in dviga minimalne plače je bila nujna diskusija tudi o dvigu osnove za obračun plače delavcev v strokovni službi; tudi to bo UO RZS predlagal skupščini v obravnavo in sprejem. Člani upravnega odbora so potrdili vsebino vseh svojih rednih in korespondenčnih zapisnikov, skupaj z zapisniki delovnih teles, ki so imela seje med decembrom in februarjem – to so bile: pravna komisija, komisija za usposabljanja, uredniški odbor, tekmovalna komisija in komisija za delo z mladimi.

V javnost je prišel prvi osnutek dolgo pričakovanega Programa upravljanja rib do leta 2033, za katerega pa so člani UO RZS ugotovili kar nekaj pomanjkljivosti. Na seji je bil sklenjen dogovor, da bo imenovana delovna skupina RZS, ki jo bo sestavljala po en član iz vsakega ribiškega območja. Koordinacijo med njimi bo

vodil Marijan Gaber, predsednik komisije za ekologijo, ki je tudi uradno imenovan za predstavnika RZS v delovnem telesu MKGP, namenjenem za pripravo Programa. Upravni odbor je potrdil namero, da RZS na skupščini mednarodne ribiške konfederacije CIPS/FIPS vložijo kandidaturu za gostovanje le-te, in sicer leta 2025 v Bohinju. Prav tako bo RZS podala kandidaturu za gostovanje ribiškega tekmovanja v disciplini LRP – evropsko prvenstvo za leto 2025, predvidoma v Brežicah.

Člani UO RZS so potrdili predlog za podelitev ene plakete Ivana Franketa, petih plaket RZS in dveh jubilejnih listin. Člani odbora so se seznanili s potekom priprav na sejemski nastop RZS na Celjskem sejmu in predvidenimi posveti / usposabljanji, ki jih bo RZS izvedla v okviru samega ribiško-lovskega sejma pozno pomladi. Strinjali so se s pobudo nevladne skupine za trajnostni razvoj, da se predsedniku vlade RS pošlje protestno pismo zaradi tožb Javnega sklada kmetijskih zemljišč in zahtev za vrnitev teh zemljišč Skladu, čeprav so številna društva, tudi RD, svoja zemljišča legalno pridobila na odkupni način. Med redno točko seznanitev prve seje UO v novem tekočem letu sodi tudi poročilo inventurne komisije, ki v letošnjem letu ni prineslo posebnih novosti glede materialne opremljenosti RZS.

Strokovna služba RZS

RIBOLOV V BRONASTI DOBI

V februarski in marčevski številki Ribiča smo predstavili značilnosti ribolova v kameni in bakreni dobi, sledi bronasta doba, ki pomeni pričetek naprednejšega metalurškega postopka, izdelave bronu oziroma zlitine bakra z drugimi kovinami (pogosto s kositrom, arzenom in/ali svinčom).

Do izuma bronu je prišlo v različnih delih sveta v različnem času, zato je od regije do regije bronasta doba različno časovno zamejena. Na območju Srednje Evrope se prične približno 2300 pr. n. št. in konča okoli 800 pr. n. št., ko pride v uporabi železo. Na območju Bližnjega vzhoda pride do splošne razširjenosti bronu prej, okoli 3300 pr. n. št., prej pa tudi do uporabe železa, okoli 1200 pr. n. št. Zato predstavlja bronasta doba na Bližnjem vzhodu obdobje med približno 3300 in 1200 pr. n. št. Gre za čas razcveta visokih civilizacij, kraljestev, kot so egipčansko, sumersko, hetitsko, staro babilonsko in asirsko (Hellmuth Kramerberger 2023, 16, sl. 2, 61).

Bronasta orodja, nakit in orožja so trša in bolj odporna kot tista iz bakra ali kosti, zato je bron kmalu postal najpomembnejša surovina. Tako je bilo tudi pri izdelavi nekaterih ribolovnih pripomočkov, predvsem pri izdelavi trnkov. Sicer se v primerjavi z bakreno in kameno dobo tehnike ribolova v bronasti dobi niso bistveno spremenile, prišlo je le do nekaj tehnoloških novosti. Še vedno so lovili s harpuno, z vrvcio in trnkom, z ribiško mrežo, vršo in ribjimi pastmi. Tako so lovili v sladkih vodah v celinskem delu Evrope kot tudi v morjih.

V nadaljevanju si bomo podrobneje ogledali značilnosti sladkovodnega in morskega ribolova v bronasti dobi, na podlagi najdb ribolovnih pripomočkov, upodobitev ribolova na stenskih poslikavah (freskah) in rezultatov specialističnih analiz ribjih kostnik ostankov z različnih arheoloških najdišč. Omejili smo se na najdišča iz obdobja v absolutnem smislu med približno 2300 in 800 pr. n. št. in na območje od Srednje Evrope na severu in severne Afrike in vzhodnega Sredozemlja na jugu (slika 1).

Najdbe ribolovnih pripomočkov iz bronaste dobe v Srednji Evropi in v Sredozemlju

Čeprav je po 2300 pr. n. št. bron kot material skoraj povsem izpodrinil kost in baker, pa se na najdiščih po Evropi tudi v tem času še najdejo ribolovni pripomočki, izdelani iz kosti in roževine. Iz njih so bile izdelane nekatere tulaste harpune in rožene nazobčane harpune z luknjo za špago, ki so jih v podobni obliki izdelovali in uporabljali vse od kamene dobe. Nazobčana harpuna iz roževine je npr. poznana iz bronastodobne naselbine Forscher v Nemčiji (slika 1: 15; slika 2: 1), koščene tulaste harpune z bronastodobnih naselbin Tószeg (slika 1: 14, slika 2: 2) in Ménfőcsanak (slika 1: 12; slika 2: 3) na Madžarskem, 36 primerkov z najdišča Feudvar v Vojvodini (slika 1: 11; Glačić 1991, 142, pl. 41, 14–21), tri z naselbine Forscher (slika 1: 15; Baumeister, Köninger 2016, 342, sl. 499: 2–4), eden iz Donje Doline v Bosni (slika 1: 1; Stipčević 1956, 338, sl. 5).

Poleg roženih in koščenih harpun pa se pojavijo v bronasti dobi tudi harpune, izdelane iz bronu. Po obliki so podobne tulastim harpunam z luknjo za špago, vendar imajo dodatno dvoje zalusti pred konico (slika 2: 4–6). Odkrite so bile na različnih najdiščih v Panonski nižini in na Balkanu, npr. Budimpešta-Buda (slika 1: 2; slika 2: 4); Szentes-Magyartés (slika 2: 5; slika 1: 3), Karcag-Zádor (slika 1: 4; Tarbay 2022, 346, sl. 14), Kisvarsány-Hidéri (slika 1: 5; Tarbay 2022, 346, sl. 14), Borđoš (slika 2: 6; slika 1: 6), Beograd – Karaburma, Zemun (slika 1: 7; Tarbay 2022, 346, sl. 14) in Lovech v Bolgariji (slika 1: 8; Tarbay 2022, 346, sl. 14).

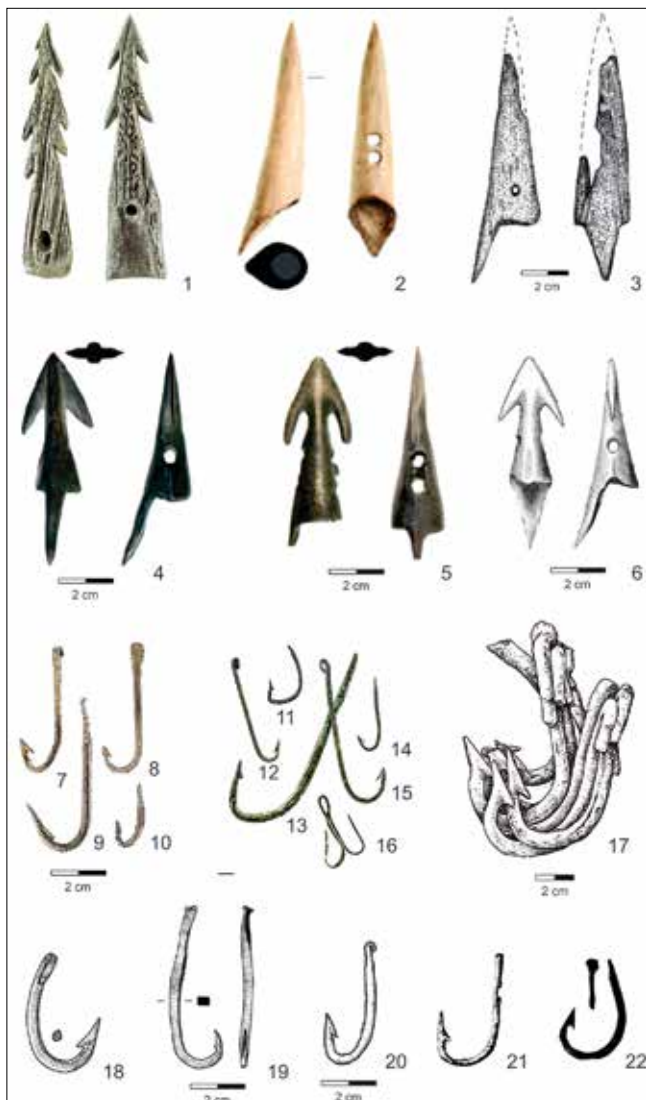

Slika 1. Karta najdišč omenjenih v besedilu iz bronaste dobe: **1** Donja Dolina (Stipčević 1956), **2** Budimpešta-Buda, **3** Szentes-Magyartés, **4** Karcag-Zádor, **5** Kisvarsány-Hidéri, **8** Lovech, **14** Tószeg-Laposhalom (vse Tarbay 2022), **6** Borđoš (Medović 2010), **7** Beograd – Karaburma in Zemun, **9** Futog (Borić 1997), **10** Zug-Sumpf (Eberli 2010), **11** Feudvar (Glačić 1991), **12** Ménfőcsanak (Ilon 2015), **13** Meersburg-Halttau, **15** Siedlung Forscher (Baumeister, Köninger 2016, 342, sl. 500), **16** Punta di Zambrone, **17** Scoglio del Tonno, **18** Frattessina (Jung et al. 2016), **19** Monkodonja (Hänsel et al. 2015), **20** Eleri (Petrucci 2017), **21** Coppa Navigata (Minnitti 2012), **22** Kastanas (Hochstetter 1987), **23** Terra / Santorini (Mylona 2020; Berg 2013), **24** Egipčansko srednje kraljestvo (različna najdišča, muzej v Kairu) (Brewer, Friedman 1989), **25** Grobnica Rahotepa, Meidum (Brewer, Friedman 1989). © Google Satellite

Tehnološko gledano so naprednejše od koščenih in tistih iz roževine, ne le zaradi tršega materiala, iz katerega so bile narejene (brona), ampak zaradi dvoje zalusti, zaradi katerih so se nabodene ribe težje iztrgale.

V nasprotju s harpunami je pri izdelavi trnkov bron kot material po približno 2300 pr. n. št. praktično v celoti nadomestil baker in kost. Bronasti trnki so raznovrstnih oblik in velikosti, na vrhu vratu imajo ali razširitev (slika 2: 8, 11, 13, 14, 19, 21, 22) ali ušesce (slika 2: 7–9, 10, 12, 15, 17, 18, 20), ob ostrih konci zalust (slika 2: 7–22), ki je bila na trnkah v bakreni in kameni dobi redko prisotna. Večinoma gre za trnke enojčke, posebnost pa predstavlja trnek dvojček iz naselja Meersburg-Halttau na Bodenskem jezeru (slika 2: 16; Baumeister, Köninger 2016, 341, sl. 497).

Če si ogledamo distribucijo najdišč s trnki iz bronaste dobe, lahko vidimo, da so jih uporabljali tako pri sladkovodnem kot pri morskem ribolovu (slika 3). Kot je za pričakovati, so jih izdelovali v različnih velikostih, saj so takratni prebivalci lovili različno velike ribe. Med največje sodijo tisti sprijeti v snopu z najdišča Frattessina v Padski nižini (slika 2: 17; slika 1: 18; Jung et al. 2016, 187). Bili so dolžine približno 13 cm, kar je razumljivo, saj so (kot so pokazale analize ribjih kosti) prebivalci te naselbine v pozni bronasti dobi lovili tudi do 2 m dolge jesetre.

Slika 2. Tipi harpun in trnkov z najdišč iz bronaste dobe v Evropi in na Bližnjem vzhodu: **1** Forschner, **11-16** Meersburg-Halttau (Baumeister, Köninger 2016, 342, sl. 500, 341, sl. 497), **2** Tószeg-Laposhalom, **4** Budimpešta-Buda, **5** Szentés-Magyarés (Tarbay 2022, 339, sl. 6, 332, sl. 1: 1, 332, sl. 1: 2), **3** in **19** Ménfőcsanak (Ilon 2015, 290, t. 17: 1, 3,), **6** Bordoš (Medović 2010, 69, t. 1: 2), **7-10** Zug-Sumpf (Eberli 2010, 85, sl. 6,), **17** Fratessina, **20** Punta di Zambrone (Jung et al. 2016, 183, sl. 5: 6, 180, sl. 3), **18** Futog (Borić 1997, 80, t. 6: 88), **21** Donja Dolina (Stipčević 1956, 338, sl. 3), **22** Srednje egipčansko kraljestvo (Brewer, Friedman 1989, 29, sl. 2.12).

Ribolov ob obalah Jadrana

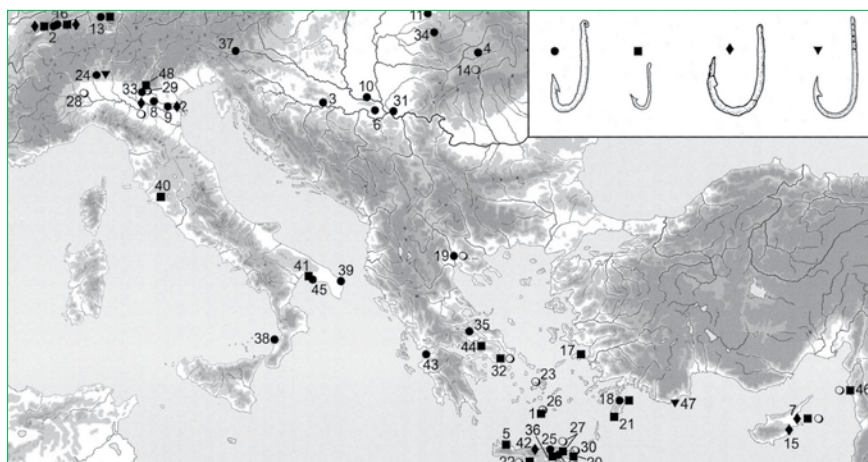
Za poselitev v bronasti dobi v jugozahodni Sloveniji, na Tržaškem Krasu in v Istri je značilna posebna oblika poselitve. Gre za naselbine na manjših gričih, utrjene z obzidji, v obliki koncentričnega kroga, narejenimi v suhozidni tehniki, ki jih imenujemo kaštelirji. Doslej je bilo sistematično raziskanih le nekaj takih naselbin od približno 500 poznanih le v Istri. Na njih so bile odkrite ribje kosti, školjke, hišice morskih polžev in tudi predmeti, ki jih razlagamo kot ribolovne pripomočke, vendar predstavljajo ostanki rib in mehkužcev običajno majhen delež kostnih ostankov. Po eni strani je to verjetno povezano s slabšim ohranjanjem ribjih kosti v primerjavi s kostmi sesalcev (Becker 1986, 223; Jung

et al. 2016, 187), po drugi strani pa z načinom dokumentiranja, saj so bili vzorci sedimentov s kaštelirjev le redko sistematično makro spirani. Hišice polžev in školjk je večje in ne zahtevajo nujno te oblike dokumentiranja, zato ne preseneča, da so školjke in morski polži med najdbami veliko pogostejši kot ribje kosti.

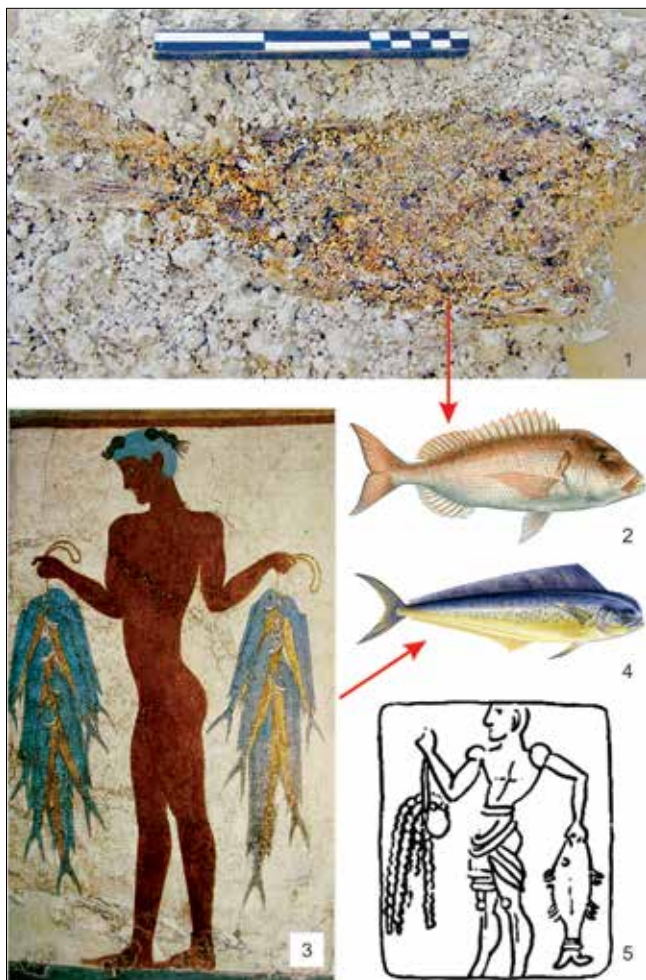
Najbolje raziskan bronastodobni kaštelir v Istri je Monkodonja, na zahodni obali istrskega polotoka, južno od mesta Rovinja (slika 1: 19; Hänsel, Mihovilić, Teržan 2015). S tega najdišča, ki se nahaja približno dva kilometra od morja, obstaja več najdb, ki kažejo, da je bronastodobna skupnost koristila bližnje vire vode. Približno 95 % vseh živalskih kosti z najdišča Monkodonja pripada sesalcem, preostalih 5 % pa pticam, plazilcem, ribam in mehkužcem (Toškan, Achino, Becker 2020, 463, 471, sl. 4, sl. 12). Med njimi prevladujejo mehkužci, med ribami pa so bile identificirane kosti dveh vrst morskih rib, in sicer orade (*Sparus auratus*) in pepelastega morskega psa (*Galeorhinus galeus*) (Becker 2001, 28–29). Kostni orade (*Sparus auratus*) so bile odkrite tudi na kaštelirju Elleri-Jelarji južno od Trsta (slika 1: 20; Petrucci 2017, 302). Zanimivo je, da so bile tako orade kot pepelasti morski psi z Monkodonje dokaj enotne velikosti, pri čemer izstopa velikost orade. Vsi primerki orade so bili dolgi okoli 50 cm, tudi kosti morskega psa (*Galeorhinus galeus*) kažejo, da je šlo za živali, dolge med 50–70 cm (Becker 2001, 34). To ugotovitev razlagajo tako, da so bile prebivalcem naselja ribe dostavljene v standardiziranih velikostih (porcijah).

Zanimivo pa je, da so med identificirane kostmi z Monkodonje tudi ribe iz družine Cyprinidae (Becker 2001, 28–29). Ob manjšem številu površinskih vodotokov v okolici Rovinja se poraja vprašanje, od kod so prišle na naselbino? Približno 4,5 km južno od Gradine Monkodonja se nahaja ornitološki park Palud, naravna kotanja, ki se je zaradi dotoka vode iz okoliških hribov in izvirov na severni strani spremenila v močvirje in jezero. Danes je jezero povezano z morjem, zato vsebuje mešanico sladke in slane vode. Morda je bilo v bronasti dobi večje in je vsebovalo le sladko vodo. Drugi bližnji vir sladke vode Monkodonji je Limski potok, okoli 7 km severno od Monkodonje, ne gre pa niti izključiti, da so prebivalci naselja v bronasti dobi pridobivali sladkovodne ribe z bolj oddaljenih rek ali jezer.

Mehkužci so v Monkodonji zastopani z 11 vrstami školjk in 13 vrstami polžev, med katerimi so najpogostejši prilepki (*Patella* sp.), navadni rožiček (*Cerithium vulgatum*), užitna srčanka (*Cerastoderma edule*), pegavka (*Phorcus turbinatus*) in veliki leščur (*Pinna nobilis*) (Toškan, Achino, Becker 2020, 464 sl. 6, 465, 471, 472 sl. 14). Z izjemo velikega leščurja (*Pinna nobilis*), ki živi v globinah med 0,5–60 m, lahko domnevamo, da so bili mehkužci nabrani v plitvih vodah, ki so podvržene plimovanju (Becker 2001, 30–31). Pojav velikega leščurja je zanimiv, ker pomeni, da so se morali takratni ljudje za te školjke potapljati. Zanimive so tudi najdbe voleka

Slika 3. Karta najdišč z bronastimi trnki v Evropi in na Bližnjem vzhodu iz bronaste dobe (po Jung et al. 2016, 181, sl. 4).

Slika 4. Najzanimivejše najdbe ribolova minojske in mikenske kulture v Grčiji: 1 V celoti ohranjena riba z bronastodobnega naselja Terra / Santorini (Mylona 2020, 385. sl. 3), 2 Ta riba je bila identificirana kot navadni zobatec (*Dentex dentex*), 3 Stenska poslikava ribiča z najdišča Terra / Santorini (Berg 2013, 19. sl. 6), 4 Ribe s stenske poslikave so bile identificirane kot lampuge (*Coryphaena hippurus*), 5 Upodobitev ribiča z ujeto ribo v levi roki in hobotnico v desni (Kenna 1960, sl. 88).

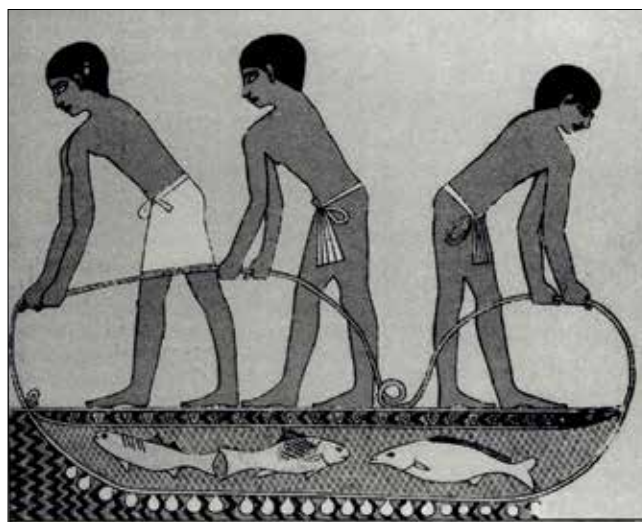
(*Hexaplex trunculus*, *Murex trunculus* ali *Phyllonotus trunculus*), vrste morskoga polža, ki so jo v bronasti in železni dobi koristili za izdelavo dragocene škrlatne barve. Vendar jih je bilo na Monkodonji odkritih relativno malo. Na sočasnem arheološkem najdišču Coppa Navigata, ki se nahaja na Garganu v Apuliji, pa je bilo najdenih več kot 46.600 volekov (*Hexaplex trunculus*) in predstavljajo po vsej verjetnosti ostanke masovne proizvodnje škrlatne barve, po kateri so v bronasti in predvsem kasneje v železni dobi sloveli stari Feničani (slika 1: 21; Petrucci 2017, 302).

Podatek, da so bili prebivalci naselja Monkodonja v Istri preskrbljeni s standardiziranimi porcijami rib, nakazuje, da ne gre za naselje samih ribičev, kar pa je razvidno tudi iz dejstva, da na arheološkem najdišču praktično ni bilo najdenih ribolovnih pripomočkov. Le nekaj majhnih kostnih konic bi morda lahko interpretirali kot ravne trnke (Puc 2020, t. 20, 5–7, t. 58, 20–22), drug predmet iz kosti pa bi lahko predstavljal del tulaste harpune (Puc 2020, t. 66: 4). Bronastih trnkov v Istri doslej niso našli. Zato pa so znani številni bronasti trnki iz sočasnih naselbin v Sredozemlju, na primer z najdišča Punta di Zambrone na obali južne Kalabrije (slika 1: 16; slika 2: 20; Jung et al. 2016, 180 sl. 2–3, 181 sl. 4, 183 sl. 5, 189 sl. 6) in z najdišč na južni obali Apeninskega polotoka in vzhodnega Sredozemlja (slika 3). V Punta di Zambrone so bile identificirane kosti kirnje (*Epinephelus marginatus*) in podrobneje neopredeljene ribje vrste iz družin špary (Sparidae), zobčasti ostrži (Serranidae; npr. kanjec/

pisanka) in ciplji (Mugilidae) (Jung et al. 2016, 196). Podobno kot na najdiščih v Istri so tudi na tem najdišču odkrili na tisoče ostankov mehkužcev, ki so jih takratni prebivalci nabirali v plitvih predelih morja.

Ribolov na prostoru vzhodnega Sredozemlja

V bronasti dobi je bil ribolov pomembna gospodarska dejavnost tudi v času razvoja visokih civilizacij v vzhodnem Sredozemlju. Na naselbini Kastanas v severni Grčiji, ki leži ob reki Vardar (grško Axios), so odkrili več bronastih trnkov z zalustmi (Hochstetter 1987, 26–27, t. 3: 21–23, t. 27: 12–13) in kosti različnih rib ter mehkužcev (ibid. 225). V različnih poselitvenih fazah naselbine je bilo identificiranih 104 ribjih kosti. Na eni strani so bile prepoznane sladkovodne ribe in na drugi morske. Bronastodobni prebivalci so torej podobno kot v Monkodonji v Istri koristili oba

Slika 5. Stenska poslikava treh ribičev v grobnici Rahotepa (Meidum) pri ribolovu z ribiško mrežo (Brewer, Friedman 1989, 39. sl. 2.28).

vira vode za ribolov, pri čemer pa je bil glavni vir rib v primeru naselbine Kastanas verjetno reka Vardar, saj pripada največ kosti evropskemu krapu (*Cyprinus carpio*) in somu (*Silurus glanis*), morske ribe pa so zabeležene le v dveh primerih (ibid. 225), in sicer kosti kavala (*Argyrosomus regius*, sin. *Johnius hololepidotus*) in verjetno orade (*Sparus aurata*). Med kostnimi ostanki soma so bile prisotne kosti vseh delov ribjega telesa, kar pomeni, da so bile ribe prinesene na naselbino cele in tam razrezane (ibid. 225). Ujeti so bili predvsem večji somi, dolžine med 1,20–2 m. Nekatere kosti krapa so bile ožgane, verjetno ker so bile ribe pečene v odprtem ognju.

Pomembne so tudi najdbe z najdišč minojske in mikenske kulture, zlasti z najdišča Akrotiri na grškem otoku Thera/Santorini, ki ga je konec 17. stol. pr. n. št. uničil izbruh vulkana. Izjemna je najdba praktično v celoti ohranjene ribe (slika 4: 1), ki so jo identificirali kot zobatca (slika 4: 2). Hiše v tem ribiškem naselju so bile opremljene s stenskimi poslikavami, med katerimi je najti številne prizore, povezane z morjem, plovbo, morskimi živali in ribolovom. Med bolj znane sodi stenska poslikava, ki prikazuje ribiča pri prenašanju ujetih rib (slika 4: 3) – verjetno lampug (slika 4: 4). Zanimivi so tudi prizori s kamnitih pečatnikov, npr. tistega, ki prikazuje ribiča med prenašanjem hobotnice v levi roki in velike ribe v desni (slika 4: 5). Podobni pečatniki v bronasti dobi v egejskem prostoru niso redki, prav tako je značilno, da so prebivalci naselbin na keramične posode in sarkofage upodabljali ribe in druge morske živali, kar kaže, da je bil ribolov tudi pomemben del njihove kulture. Nekatere druge egejske poslikave prikazujejo ribolov z mrežami, na katerih je mogoče prepoznati tudi plovce in uteži (Jung et al. 2016, 187), ki jih sicer – podobno

Slika 6. Trgovina z oradami, ujetimi v zalivu Bardawil v času visokih kultur na Bližnjem vzhodu v bronasti dobi (izdelano po Sisma-Ventura et al. 2018, 2, sl. 2). 1 Ashkelon, 2 Afridar, 3 Lachish, 4 Tel Miqne, 5 Jerusalem, 6 Tel Dor, 7 Tel Rehov.

kot trnke in harpune – poznamo kot arheološke najdbe. Podobne prizore poznamo tudi iz stenskih poslikav na bronastodobnih najdiščih v Egiptu, npr. iz zgodnje dinastične grobnice Rahotepa v Meidumu, cca. 2613–2494 pr. n. št. (slika 5).

Razcvet visokih kultur v vzhodnem Sredozemlju pomeni vzpostavitev centralne oblasti, razvoj administracije, pisave, znanosti, matematike, prava, gradbeništva, umetnosti in ne nazadnje tudi razcvet trgovine. Izoblikovala se je hierarhična družba, v kateri je bil ribolov ena od pomembnih gospodarskih panog, prične se tudi trgovina z ribami oz. ribjimi izdelki, na kar smo že opozorili tudi kot možnost na sočasnih najdiščih v Istri na primeru analiz kosti orad z bronastodobnega najdišča Monkodonja. Najnovejši podatki o tem pa prihajajo iz študije, v kateri so analizirali izotope kisika iz zob orad, odkritih na arheoloških najdiščih iz bronaste dobe na prostoru severnega Sinaja. Analize so pokazale, da je bila večina orad, katerih kosti so bile odkrite na različnih naselbinah, uvožena z območja velikega zaliva Bardawil (tudi več kot 200 km daleč), kar raziskovalci povezujejo s pričetkom ribogojstva in trgovine z oradami oz. ribjimi izdelki (slika 6; Sisma-Ventura et al. 2018). Vendar pa v času visokih civilizacij v vzhodnem Sredozemlju ribolov ni bil pomemben le kot gospodarska dejavnost in ni bil vezan le na nižje sloje ljudi, o čemer pa več v eni od prihodnjih številčk Ribiča.

Bine Kramberger in Anja Hellmuth Kramberger

Literatura

- BAUMEISTER, R. in J. KÖNINGER 2016, Nachgehakt. Fischerei am Bodensee und in Oberschwaben. – V: 4.000 Jahre Pfahlbauten. Archäologisches Landesmuseum Baden-Württemberg in Landesamt für Denkmalpflege im Regierungspräsidium Stuttgart, Wemding, 341–345.
- BECKER, C. 2001, Monkodonja in Istrien. Konsumverhalten in einem bronzezeitlichen Kastelliere. – *Mitteilungen der Berliner Gesellschaft für Anthropologie, Ethnologie und Urgeschichte* 22, 25–41.
- BECKER, C. 1986, *Kastanas. Ausgrabungen in einem Siedlungshügel der Bronze- und Eisenzeit Makedoniens 1975–1979. Die Tierknochenfunde*. Prähistorische Archäologie in Südosteuropa 5. – Wissenschaftsverlag Volker Spiess, Berlin.
- BERG, I. 2013, Marine Creatures and the Sea in Bronze Age Greece: Ambiguities of Meaning. – *Journal of Maritime Archaeology* 8: 1–27.
- BORIĆ, D. 1997, Ostava kasnog bronzanog doba iz Futoga. – *Rad Muzeja Vojvodine* 39, 41–92.
- BREWER, D. in R. F. FRIEDMAN 1989, *Fish and fishing in Ancient Egypt*. – The Natural History of Egypt 11, Warminster, Wiltshire.
- EBERLI, U. 2010, Urgeschichtliche Fischerei am Zugersee. – *Tugium* 26, 83–89.
- GLAČIĆ, D. 1991, Knochengeräte. – V: B. Hänsel in P. Medović (ur.), *Vorbericht über die jugoslawisch-deutschen Ausgrabungen in der Siedlung von Feudvar bei Mošorin (Gem. Titel, Vojvodina) von 1986–1990. Bronzezeit – Vorrömische Eisenzeit. Bericht der RGK* 72, 140–143.
- HÄNSEL, B., MIHOVIĆ, K., TERŽAN, B. 2015, *Monkodonja. Istraživanje protourbanog naselja brončanog doba Istre. Knjiga 1—Iskopavanje i nalazi građevina/ Monkodonja. Forschungen zu einer protourbanen Siedlung der Bronzezeit Istriens. Teil 1—Die Grabung und der Baubefund*. Monografije i katalogi Arheološki muzej Istre 25. Arheološki muzej Istre, Pula.
- HELLMUTH KRAMBERGER, A. 2023, *Arheologija Starega Bližnjega vzhoda – Od predkeramičnega neolitika do konca zgodnje bronaste dobe*. – Založba Alma Mater Europaea, Ljubljana.
- HOCHSTETTER, A. 1987, *Kastanas. Ausgrabungen in einem Siedlungshügel der Bronze- und Eisenzeit Makedoniens 1975–1979. Die Kleinfunde*. Prähistorische Archäologie in Südosteuropa 6. – Wissenschaftsverlag Volker Spiess, Berlin.
- ILON, G. 2015, Zeitstellung der Urnenfelderkultur (1350/1300–750/700 BC) in West-Transdanubien. Ein Versuch mittels Typochronologie und Radiokarbonaten. – V: R. E. Németh in B. Rezi (ur.), *Bronze Age Chronology in the Carpathian Basin. Proceedings of the International Colloquium from Târgu Mureș 2–4 October 2014*. Bibliotheca Musei Marisensis. Seria Archaeologica 8 (Târgu Mureș 2011), 223–296.
- JUNG, R. et al. 2016, Funde aus dem Müllhaufen der Geschichte im Befestigungsgraben von Punta di Zambrone – Angeln am spätbronzezeitlichen Mittelmeer. – V: M. BARTELHEIM, B. HOREJS, R. KRAUSS (ur.), *Von Baden bis Troia. Ressourcennutzung, Metallurgie und Wissenstransfer. Eine Jubiläumsschrift für Ernst Pernicka*. Oriental and European Archaeology 3. Verlag Marie Leidorf GmbH, Rahden/Westf., 175–206.
- KENNA, V. E. G. 1960, *Cretan Seals with a Catalogue of Gems in the Ashmolean Museum*. – Oxford, Clarendon Press.
- MEDOVIĆ, I. 2010, Slučajni metalni nalazi iz Srednjeg Banata. – *Rad Muzeja Vojvodine* 52, 61–70.
- MINNITTI, C. 2012, La raccolta di molluschi marini a Coppa Nevigata nell'età del Bronzo. – V: A. Cazzella, M. Moscoloni, G. Recchia (ur.), *Coppa Nevigata e l'area unida all'foce del Canalero durante l'età del Bronzo*. Edizioni del Parco, Foggia, 367–387.
- MYLONA, D. 2020, Marine Resources and Coastal Communities in the Late Bronze Age Southern Aegean: A Seascape Approach. – *American Journal of Archaeology* 124(2), 179–213.
- PETRUCCI, G. 2017, Allevatori e cacciatori nel castelliere di Elleri; I dati dell'archeozoologia. – V: P. MAGGI, F. PIERI, P. VENTURA (ur.), *Monte Castellier. Le pietre di Elleri narrano la storia*. Edizioni Università di Trieste, Trieste, 283–325.
- PUC, N. 2020, Artefakte aus Knochen, Geweih, Horn und Zahn aus der früh- bis mittelbronzezeitlichen Siedlung von Monkodonja. V: B. Hänsel, K. Mihovilić, B. Teržan, *Istraživanje protourbanog naselja brončanog doba Istre. Knjiga 3, Nalazi od metala, gline, kosti i kamena kao i ljudskih i životinjskih kostiju / Forschungen zu einer protourbanen Siedlung der Bronzezeit Istriens. Teil 3, Die Funde aus Metall, Ton, Knochen und Stein sowie die menschlichen und tierischen Knochen*, Monografije i katalogi Arheološki muzej Istre 34, Pula 2, 265–456.
- SISMA-VENTURA, G. et al. 2018, Tooth oxygen isotopes reveal Late Bronze Age origin of Mediterranean fish aquaculture and trade. – *Scientific Reports* 8, 14086.
- STIPČEVIĆ, A. 1956, Prahistorijski ribolov u našoj zemlji. – *NAŠE MORE* 3 (5–6), 337–339.
- TARBAY, J. G. 2022, Late Bronze Age bronze detachable barbed harpoons with line hole and a spur from Hungary. – *Archäologisches Korrespondenzblatt* 52 (3/2022), 331–361.
- TOŠKAN, B., ACHINO, K.F., BECKER, C. 2020, Animal remains from the Bronze Age settlement of Monkodonja: raw data. – V: B. Hänsel, K. Mihovilić, B. Teržan (ur.), *Istraživanje protourbanog naselja brončanog doba Istre. Knjiga 3 Nalazi od metala, gline, kosti i kamena kao i ljudskih i životinjskih kostiju / Forschungen zu einer protourbanen Siedlung der Bronzezeit Istriens. Teil 3 Die Funde aus Metall, Ton, Knochen und Stein sowie die menschlichen und tierischen Knochen*. Monografije i katalogi Arheološki muzej Istre 34. Arheološki muzej Istre, Pula, 457–475.

KONČNO POROČILO Z REZULTATI 36. ODPRTEGA PRVENSTVA SLOVENIJE TER 24. DRŽAVNEGA PRVENSTVA ZA NAJBOLJŠO UMETNO MUHO

Letos se je muharsko vezalska komisija pri RZS sestala 25. februarja in ocenila izdelke, poslane za 36. odprto prvenstvo Slovenije ter s tem avtomatsko tudi za državno prvenstvo za najboljšo umetno muho.

Komisija se je sestala v novi sestavi: Matej Delak, predsednik, in člani Tina Possnig, Miran Korošec ter Luka Lukman. V letu 2022 so svoje delo v komisiji zaključili: bivši predsednik Luka Hojnik, Saša Erlih in Vladimir Mikec. Vsem se za njihov doprinos k natečaju in za njihovo dolgoletno delo zahvaljujemo. Veseli nas, da je komisija pridobila nova člana in da bo prvenstvo lahko nemoteno potekalo naprej kot najdlje trajajoči neprekinjen muharski natečaj v evropskem prostoru.

Od letos naprej je komisija štiričlanska in ne več petčlanska, kot je bila zadnja leta, zato je tudi maksimalno število točk, ki jih izdelek lahko prejme, 400.

Letos smo na RZS prejeli 43 vzorcev/izdelkov, ki jih je poslalo 20 vezalcev iz 8 držav. Na natečaju so torej sodelovali vezalci iz Nemčije, Španije, Italije, Srbije, Švice, Češke, Rusije in seveda Slovenije. Veseli nas, da je kljub manjšemu številu poslanih vzorcev in povprečju njihova kvaliteta zelo visoka.

V letu 2023 je skupni zmagovalec odprtega prvenstva Slovenije v kategoriji potezank, zato bomo s to kategorijo tudi začeli. S 390 točkami je prvo mesto v skupni razvrstitvi in prvo mesto v kategoriji potezanke dosegel izdelek Proteus barbarus slovenskega vezalca Jureta Gombača. Drugo mesto je s 370 točkami dosegel izdelek Offset Streamer nemškega vezalca Dannyja Norgalla. Tretje mesto v kategoriji potezanke pa gre Goranu Ikraševu iz Srbije za izdelek Happy Craw. Na državnem prvenstvu je prvo mesto osvojil Jure Gombač z izdelkom Proteus barbarus (390 točk), drugi je bil Miha Sternad z izdelkom R1 in osvojenimi 344 točkami, tretji pa Jure Bratkovič s svojim izdelkom Prodigy in osvojenimi 294 točkami.

Proteus Barbarus; Jure Gombač, Slovenija

Offset Streamer; Danny Norgall, Nemčija

Happy Craw; Goran Ikrašev, Srbija

V kategoriji suhe muhe je prvo mesto v odprtem prvenstvu dosegel nemški vezalec Christian Kölle z izdelkom The dark maple stonefly, za katerega je prejel 383 točk. Na drugem mestu je bil Jure Bratkovič z izdelkom The Rock, ki je osvojil 366 točk, tretje mesto pa je osvojil Borovin Y. Andreyevich iz Rusije, ki je z izdelkom Tigmay osvojil 361 točk. Na državnem prvenstvu v kategoriji suhe muhe je prvo mesto zasedel Jure Bratkovič z izdelkom The Rock in osvojenimi 366 točkami, drugi je bil Miha Sternad s svojo muho R2, ki je osvojila 358 točk. Četrto mesto je osvojil Jure Gombač z osvojenimi 336 točkami za izdelek Betis.

The dark maple stonefly; Christian Kölle, Nemčija

The Rock; Jure Bratkovič, Slovenija

Tigmay; Borovin Y. Andreyevich, Rusija

V kategoriji ličink in mokrih muh je prvo mesto v skupni razvrstitvi ponovno dosegel Christian Kölle z osvojenimi 379 točkami za svoj izdelek Lightgreen damsel. Na drugem mestu je bil s 365 točkami španski vezalec Manuel Chapa Martin in izdelkom Nymph of Nela. Na tretjem mestu je bil Jure Bratkovič s svojo Little Damsey, ki je osvojila 339 točk na odprtem prvenstvu ter obenem prvo mesto na državnem prvenstvu. Drugo mesto na državnem prvenstvu je osvojil Miha Sternad. Za svoj izdelek R3 je prejel 323 točk, tretji pa je bil Jure Gombač, s Hidropsihom je osvojil 311 točk.

Lightgreen damsel; Christian Kölle,

Nymph of Nela; Manuel Chapa Martin, Španija

Little Damsey; Jure Bratkovič, Slovenija

Sledi še zadnja kategorija ki smo jo ocenjevali, in sicer realizem. Prvo mesto je v skupni razvrstitvi zasedel Španec Manuel Chapa Martin, ki je za svojo Metamorfosis-Pupa de Tricoptero osvojil 373 točk. Drugo mesto v skupni razvrstitvi ter prvo mesto na Državnem prvenstvu je dosegel Saša Mehmedika z izdelkom Škorpionska muha (Panorpa communis), ki je prejela 345 točk. Tretje mesto v skupni razvrstitvi je osvojil Miha Sternad. Njegov R4 je osvojil 339 točk in s tem je obenem zasedel tudi drugo mesto na državnem prvenstvu. Tretji na državnem prvenstvu je bil Kristijan Petelin, ki je z muho Hairy Clinger osvojil 255 točk.

Metamorfosis-Pupa de Tricoptero; Manuel Chapa Martin, Španija

Škorpionska muha; Saša Mehmedika, Slovenija

R 4; Miha Sternad, Slovenija

Uradni rezultati bodo objavljeni tudi na uradnem računu natečaja na Facebooku in Instagramu, prav tako bodo s strani RZS vsi vezalci o svojih rezultatih obveščeni z uradnim dopisom in vabilom na zaključno podelitev.

Ob tej priložnosti se na MVK želimo vsem sodelujočim vezalcem zahvaliti, da so poslali svoje izdelke ter tako tudi sami prispevali svoj del k dolgoživosti našega natečaja, prav tako pa bi radi že sedaj povabili vse zainteresirane, da se udeležijo

natečaja tudi naslednje leto. Rok za oddajo vaših izdelkov je 31. 1. 2024.

V upanju, da se na vabilo odzovete v čim večjem številu, vas lepo pozdravljamo ter vam želimo mnogo uspehov pri vaši strasti – vezanju umetnih muh.

Za MVK spisal: Luka Lukman
@Slovenian Open Fly Tying Championship
Fotografije: Tina Possnig

IZJEMNI ŠPORTNI DOSEŽEK MITJE KMETCA JE NAVDUŠIL TUDI ŽUPANA OBČIN LENARTA IN SVETE TROJICE

Doseči vrhunski rezultat na svetovnem tekmovalnem prizorišču zahteva veliko vložnega truda, človekove bistrosti, športne sreče ter veliko mero odrekaj v življenju, kar je »osnovna matematična formula« športnikov šampionov.

Slednjim se je že nekako pričakovano pridružil naš večkratni državni prvak Mitja Kmetec, trenutno najuspešnejši slovenski tekmovalci v sladkovodnem športnem ribolovu, večkratni reprezentant iz ribiškega športnega kluba s tradicionalnim imenom Ribiška družina (RD) Pesnica Lenart, sicer pa občan občine Sveta Trojica.

Mitja je na 68. svetovnem prvenstvu v panogi lov rib s plovcem na brežini rečnega kanala reke Drave v Osijeku na Hrvaškem osvojil 2. mesto na svetu. Izjemen uspeh je dosegel v močni konkurenci vrhunskih tekmovalcev iz evropskih razvitih držav, kot so npr. Anglija, Francija, Belgija, Italija ..., ki namenajo omenjeni športnoribolovni tekmovalni dejavnosti veliko več pozornosti in finančne podpore kot pri nas. Omenjenim državam gospodarsko razvitega sveta so se predvsem v zadnjem desetletju pridružili tudi tekmovalci iz »manj bogatih« držav, kot so npr. Madžarska, Srbija, Hrvaška in Slovenija. Slednje potrjuje dejstvo, da je naslov svetovnega prvaka osvojil domačin Mihael Pongrac, tretje mesto pa Balazs Csoregi (Madžarska). Vsi prvouvrščeni omenjeni tekmovalci so prejeli enako število treh negativnih točk, a je teža ujetih rib določila, na katero stopničko zmagovalnega odra bodo stopili. Tako je našemu tekmovalcu le za las ušel laskavi naslov svetovnega prvaka.

O svojem dosedanjem največjem dosežku nam je naš *vice svetovni prvak* Mitja med drugim poudaril: »Vsak ima v življenju cilje z željami, ki jih želi doseči, tudi sam sem jih imel. Že kot osnovnošolec sem začel tekrovati v želji, da bi nekoč postal svetovni prvak. Takrat so v RD Pesnica Lenart, ki ji je predsedoval takratni prizadevni ribiški vodja Srečko Lipovnik, velik poudarek dajali delu z mladimi ribiči, ki ga je zelo uspešno vodil naš priljubljeni, neumorni, a žal že pokojni mentor Milan Cvilak – Žila. Sledili so uspehi tako na državnem kot tudi na mednarodnem prizorišču v mladinski in kasneje še v članski kategoriji, in to v posamičnem ter ekipnem tekmovalju v lovu rib s

plovcem. Do danes mi je s sotekmovalci na mednarodnem ekipnem tekmovalju uspelo osvojiti štiri medalje, sedaj imam peto. A slednja je moja prva, ki mi jo je uspelo osvojiti v posamični razvrstitvi tekmovalcev. Toda vsekakor je težko pozabiti leto 2016, ko sem na SP v Bolgariji osvojil nevhaležno, a odlično četrto mesto, saj sem bil prepričan, da sem izpustil edino priložnost stopiti na zmagovalne stopničke. Da bi mi nekoč takrat napovedal, da bom leto 2022 končal z naslovom *vice svetovnega prvaka*, bi mu dejal, da so moja pričakovanja daleč presežena. A tudi tokrat ostaja grenak priokus, saj smo Slovenci z doseženim četrtem mestom na svetu v ekipnem delu v močni mednarodni konkurenci osvojili svojo najvišjo uvrstitev na dosedanjih SP v LRP in bili čisto blizu, da stopimo na zmagovalni oder. Zahvalil bi se naši prizadevni reprezentančni odpravi, ki je vložila veliko truda, da smo našo državo uspeli dostojno zastopati na že omenjenem dvodnevem finalnem tekmovalju, na nedavnem že omenjenem 68. SP v želji, da nam skupaj z Jernejem Ambrožičem – Ambrom, našim do danes edinim svetovnim prvacom iz leta 2016, v prihodnjih letih kot reprezentanci Slovenije uspe stopiti na eno od zelenih stopničk.«

Ob omenjenem uspehu je treba poudariti, da ima RD Pesnica Lenart najuspešnejše športne ribiče Slovenije zadnjega desetletja, saj so v omenjenem obdobju z osvojenimi kar osmimi zaporednimi naslovi ekipnih državnih prvakov postavili zgodovinski mejnik uspešnosti, kar npr. ni uspelo doseči niti nogometnima klubskima velikanoma, kot sta Real Madrid ali Barcelona. Ja, tudi slovenski ribiči imamo svojega Ronalda, ki živi ob Trojiškem jezeru! Saj je Mitjev dosežek kot češnja na torti sladkih uspehov omenjenega športnega društva.

Ob uspehu našega izvrstnega tekmovalca so se na pobudo prizadevnega predsednika pesniških športnih ribičev Branka Vukana zbrali na slavnostnem kosilu gostitelja Občine Sveta Trojica, župana ter državnega svetnika gospoda Davida Klobase (Mitja je

Mitja s čudovitim pokalom »vicešampiona« ob njegovem jezeru.

Župan Janez Kramberger ni skrival zadovoljstva.

Predsednik Branko Vukan: »To je pika na »i« prizadevnemu delu!«

»Lojz« vedno poskrbi za svoje tekmovalce.

David Klobasa, župan Sv. Trojice, je ponosen na svojega izjemnega športnika.

Lenart Pikelj: »Dolga leta je garal in uspel!«

namreč njegov občan), še Alojz Fajdiga, predsednik omenjene RD, ki je zadolžen za športno tekmovalno dejavnost, v družbi gospoda Janeza Krambergerja – zelo spoštovanega in priljubljenega župana Občine Lenart, v nameri, da skupaj za izjemen športni uspeh čestitajo svojemu športniku.

Po pozdravnem nagovoru predsednika Branka Vukana so se zvrstili zahvalni govori omenjenih pomembnih mož doline reke Pesnice.

Slednjim se je pridružil naš vrhunski tekmovalec Mitja s kratko, a nazorno predstavitevijo športnoribolovne tekmovalne dejavnosti ter njenih pomembnih dejavnikov za dosego vrhunskega športnega rezultata in predstavitevijo preprek, s katerimi se soočajo (finančni vložki).

Sledila je pomembna in zanimiva razprava o sobivanju ljudi, ki si delijo prostor ob jezeru, ribniku, reki npr. z ribiči, lovci itd., ki si predvsem prizadevajo ohraniti neokrnjeno naravo, v kateri se namenja velika pozornost vodnim virom. Brez njih ni življenja ne za ljudi, živali in rastline, kajti onesnaženost voda (zamuljenost) je trenutno največja grožnja za normalno življenje v vodi, na vodi in ob njej. Na omenjeno opozarja že poletni slab zrak ob brežinah voda, ki jim prav ribiči posvečajo posebno pozornost, da v njih lahko živijo ribe, raki in ostali vodni ter obvodni živelj.

Na naša številna vprašanja so nam naši prijetni sogovorniki odgovorili sledeče:

Janez Kramberger je že 17. leto župan Občine Lenart. Dejal je: »Ponosen sem na dosežke naših športnih ribičev. Gre za specifičen šport, pri katerem je potrebno veliko volje, znanja in izkušenj. Da lahko vse to preoblikuješ v dober, vrhunski rezultat, so potrebna tudi znatna finančna sredstva. Menim, da je ta potencial naših uspešnih športnih ribičev premalo izkoriščen. Bolj bi ga lahko izkoristili v promocijskem in turističnem smislu. V naši občini imamo veliko društev, velika večina je zelo aktivna na svojem področju. Tukaj pa moram izpostaviti lovska in ribiška društva, ki opravljajo posebno poslanstvo v smislu varovanja narave in živalskega sveta v narav-

nem okolju. Vse to specifično strokovno, prostovoljno delo je v cilju ohranjanja narave in zdravega življenjskega okolja. Naši ribiči so v svojih 65 letih organiziranega delovanja veliko pripomogli k temu in razvoju turizma. Izpostaviti moram njihove vsakoletne čistilne akcije, ko odstranjujejo odpadke ob vodotokih in jezerih. Naša občina ima velik vodni potencial, ki je premalo izkoriščen. Imamo tri akumulacijska jezera: Pristavo, Komarnik in jezero v Radehovi, reko Pesnico s pritokom Velke, Globovnice in Partinjski potok, to je bogastvo naše občine. Moram povedati, da nam je končno uspelo urediti čistilne naprave v naši občini. S tem bomo dolgoročno prispevali k ohranjanju narave ter predvsem vodnega življa. Morda bomo kmalu dočakali, da se bodo v reke in potoke vrnila ribe in raki, ki se jih spomnim iz otroških dni. Naša občina je zelo trajnostno orientirana, imamo certifikat *Občina brez plastike*, smo v zeleni shemi slovenskega turizma, imamo sprejeto celostno prometno strategijo. Skratka, želimo biti odgovorni do narave in okolja, v katerem živimo. Dejal sem, da so vode v naši občini velik razvojni in s tem turistični potencial. Da bi lahko ta potencial bolje izkoristili, bi morali imeti sogovornike na nivoju države. Reke in jezera so v lasti države, kar je prav. Občine z zainteresirano civilno družbo bi morali biti sogovornik in sooblikovalec politike, ki je s tem povezana. Sedaj je tako, da se srečujemo samo s problemi: od urejanja vodotokov, zamuljenosti ter uporabnosti jezer in vodotokov v turistične namene. Moja iskrena želja je, da to naše bogastvo odgovorno izkoristimo z upoštevanjem stroke, za to potrebujemo praktične in korajžne sogovornike, ki bodo znali in upali odločiti.«

David Klobasa, župan Svete Trojice, je poudaril: »Na našega občana, izjemnega športnega ribiča – tekmovalca Mitjo Kmetca smo lahko zelo ponosni. Doseči drugo mesto na svetu je izjemen rezultat športnika, ki si ga človek lahko le želi doseči, in to seveda ni enostavno. Prišla je do izraza njegova odločnost, podkrepjena z mnogo truda volje, odrekanj in trdega dela v prepričanju, da lahko želeni cilj doseže. Slednje zmorejo le taki, kot je naš Mitja. Zadovoljen sem, ko opazim, da se ob našem Trojiškem jezeru zberejo ribiči – tekmovalci iz raznih krajev Slovenije. To je prava turistična propaganda za naš kraj, za razvoj turizma, za kar imajo veliko zasluge prav ribiči našega kraja. Skupno se trudimo, da bodo v našem jezeru še nadalje plavale zdrave, lepe ribe, saj je zamuljenost jezer v našem kraju trenutno največji problem, ki ga občutimo. Pozorni smo na načrtovano infrastrukturno gradnjo, da nam ne škoduje s kakšnim za okolje škodljivim posegom, ki bi ga skazilo ali ekološko prizadelo. Želimo, da našo občino Sv. Trojico kot tudi naše sosedske občine še nadalje obiščejo množice turistov, da uživajo v tihožitju naravnih lepot.«

Branko Vukan, uspešni predsednik RD Pesnica Lenart, je naš zelo bistri ribiški sotovariš, pravi vodja svojih ribičev. Slednje lahko podkrepimo z dejstvom, da je bila njihova RD prva, ki ji je na upravnem sodišču uspelo zavreči zahtevo plačila vodnine, kar je

Mitjev uspeh so družno proslavili.

Jernej in njegov oče Srečko Lipovnik sta se razveselila Mitjevega uspeha.

Grega Štumberger: »Mitja ni rekel zadnje.«

Andrej Bauman: »Če kdo, potem si on to zasluži.«

zahtevala državna institucija, poleg predhodnega plačila koncesije uporabe vode za ribolov. Ta omenjena »pravična pravda« je bila zelo razveseljiva novica tudi za ostale slovenske ribiške družine, nam je zaupal prizadevni predsednik ter ob tem potarnal: »Država je lastnik voda, mi pa za državo opravljamo javno dobro z nalogami za ohranitev ribjega življa. Namesto da bi nas država za naše delo nagradila in finančno podprla (kot finančno podpira nekatera druga društva, ki delujejo v javno dobro), pa smo obdavčeni!«

Ob tem moramo poudariti, da RD Pesnica Lenart pod svojim okriljem združuje ribiče občin Lenart, Svete Trojice, Pesnice in Kungote. V zadnjem obdobju delovanja je RD dobila v upravljanje še jezera Pernica 1 in 2 ter jezero Pristava (Šiker po domače). »To bo še dodatno obremenjujoče delo, ki ga bomo morali uspešno opraviti,« poudari predsednik RD ter doda: »Trudimo se, da imamo dobre odnose z vsemi občinami, da je naše sobivanje čim bolj prijetno in usklajeno, da se pri reševanju problemov, ki se lahko nepričakovano pojavijo, v prijetnem dialogu marsikaj dogovorimo. Ni še dolgo tega, ko nas je za naše dobro delo nagradila Občina Sveta Trojica z občinskim priznanjem, kar je bilo za nas prijetno presenečenje. Veseli nas, da imamo izjemno uspešne športne ribiče – tekmovalce, večkratne državne prvake ekipnega tekmovalstva, pa tudi najuspešnejše tekmovalce v posamezni razvrstitvi. Mitjev uspeh pa je pika na »i« uspešnemu timskemu delu naših prizadevnih športnih ribičev.«

Omenjeni vrhunski rezultat Mitje Kmetca so ocenili tudi njegovi (sedaj že bivši) sotekmovalci ekipe RD Pesnica Lenart, ki so skupaj z njim izpisali neverjetno uspešno športno tekmovalno »zgodbo« v LRP.

Lenart Pikelj: »Kot njegov sotekmovalec in dober prijatelj lahko rečem, da si je naziv svetovnega podprvaka še kako zaslužil. Dolga

leta je garal in spoznaval nove tehnike uspešnega ribolova, da jih uporabi na državnem ali svetovnem prvenstvu. Prvenstvo sem spremljal v času dopusta in upal, da se mu bo tokrat vse »poklopilo« in uspelo uvrstiti med top 3 na svetu. Drugi finalni dan tekmovalstva je vsem pokazal, da obvlada tudi ribolov na »tekmovalce« ter da je s slednjimi zelo hiter in spreten ...! Rad bi mu v imenu družine Pikelj javno čestital za njegov uspeh, ki si ga nedvomno zasluži.«

Andrej Bauman: »Svetovno prvenstvo je brez dvoma vsakoletni največji dogodek v športnem ribolovu. Zberejo se vsi najboljši tekmovalci, zmaga te zapiše med večne. Težko je pričakovati, da bi lahko kdaj kot ekipa posegli po vrhu, saj nam manjka širine, individualno pa smo že večkrat dokazali, da je mogoče vse. A ti rezultati niso plod sreče ali naključja, temveč so to rezultati desetletnih vlaganj. Mitja je bil na Hrvaškem praktično milimeter do ribiške večnosti in čeprav je bil tudi v preteklosti že blizu, je to brez dvoma vrhunec dosedanje kariere. Verjamem, da s tem še ni rekel zadnje in bo grizel tudi v prihodnje. Če kdo, potem si on to zasluži.«

Jernej Lipovnik: »Izjemno sem ponosen na kolega Mitjo ob njegovem zadnjem izvrstnem uspehu na najvišji tekmovalni ravni, kot je svetovno prvenstvo. Biti individualni viceprvak je trdo delo predanosti, ki ga je Mitja dolga leta negoval, da se sedaj redno uvršča med najboljše tekmovalce. Spomini sežejo v obdobje, ko smo kot sotekmovalci začeli z delom v mladinskih kategorijah in nadaljevali v članski konkurenci ter tako ustvarili zlato generacijo. Poleg Mitje še Andrej Bauman, Gregor Štumberger in Jernej Lipovnik. Imeli smo izredno podporo pri našem mentorju, žal pokojnem Milanu Cviklu – Zili in mojem očetu Srečku Lipovniku, ki je bil vodilni funkcionar, ki je s sodelavci omogočal, da smo lahko tekmovalci tekmovali na najvišjih ravneh. Za Mitjo bi rekel, da je nabrušen diamant, izjemen talent, ki še ni rekel zadnje besede! Vesel sem zanj, vesel, da sem njegov sotekmovalec. V prihodnje mu želim veliko poslovnih uspehov in da v kratkem stopi še na eno stopničko višje ter da si okoli vratu nadene medaljo z zlatim leskom.«

Grega Štumberger: »Mitja je svojo strast in zavzetost do ribolova kazal že od malih nog. V moji 20-letni tekmovalni karieri je bil vedno glavni steber in gonilna sila ekipe, rezultat tega pa so bila tudi skoraj vsakoletne uvrstitve na svetovna prvenstva. Skupaj z njim in ekipo smo že v reprezentanci mladincev dosegli medaljo na SP na Hrvaškem, nato pa še na ekipnem članskem SP v Italiji. Mitju ribolov ni samo hobi, ampak življenje. To že nekaj let dokazuje tudi na svoji poslovni poti z ribiško trgovino som.si. Resnično sem vesel njegovega uspeha, saj je bila uvrstitev na stopničke najboljših ribičev na svetu zagotovo njegova največja skrita želja. Dokazal je, da lahko uspemo z veliko vztrajnostjo in predanostjo. Verjamem, da Mitja s tem dosežkom še ni rekel zadnje. Za tak uspeh je potrebna neverjetna volja in načrtana pot, ki jo Mitja prav gotovo ima.«

Besedilo in fotografije: Jože Šmejc

RIBIŠKA DRUŽINA MOZIRJE

V začetku leta 1955 so se v Celju na Rajonski zvezi zbrali predstavniki sektorskih odborov in sklenili, da bodo ti sektorji postali samostojne Ribiške družine.

Ta sklep je bil sprejet v skladu z Zakonom o ribištvu in tako so bile leta 1955 ustanovljene Ribiške družine Celje, Laško, Voglajna, Šempeter v Savinjski dolini, Šoštanj, Mozirje in Ljubno ob Savinji, tj. skupno 7 ribiških družin, ki so s svojim delegatom sestavljale vodstvo Rajonske – kasneje Zveze ribiških družin Celje.

Po opravljeni proceduri o ustanovitvi samostojnih ribiških družin na porečju reke Savinje se je sestal sektorski odbor mozirskega okoliša in 9. oktobra 1955 ustanovil Ribiško družino Mozirje, katere prvi predsednik je postal Boro Blagojevič, tajnik Franc Burdijan, gospodar pa Miha Cajner.

Osnovni podatki

NASLOV: Savinjski gaj 2, 3330 Mozirje

SPLETNO MESTO: <https://www.rd-mozirje.si/>

ELEKTRONSKI NASLOV: info@rd-mozirje.si

Stanje članstva v RD Mozirje na dan 14. 3. 2023

Kategorija	Število članov
Polnoletni	147
Pripravniki	22
Mladi, študenti	44

Revirji

► Reka Savinja

Reka Savinja je reka alpskega značaja. Povprečna globina niha med 0,5 in 1,5 m, razen v tolmunih in pod jezovi, kjer dosega tudi večje globine. Dno je večinoma iz apnečastega proda in laporja. Povprečni pretok v maju znaša 10 m³/s, povprečna temperatura

vode pa 7 st. C. Revir na reki Savinji se prične pri Kolenčevem jezui v Grušovljah in konča pod mosto v Letušu.

Poseljujejo jo salmonidi (potočna postrv, lipan, šarenka, sulec) in ciprinidi (klen, mrena).

Od Grušoveljskega jezui do mosta v Letušu (15,2 km).

Ribolov je odprt od 1. marca do 30. novembra.

Dovoljena je uporaba vseh vrst umetnih muh (suha muha, nimfa, potezanka) brez zalusti ali s stisnjeno zalustjo. Ribolov se izvaja izključno po načelu »ujemi-spusti«.

► Reka Dreta

Reka Dreta je reka alpskega značaja. Povprečna globina niha med 0,5 in 1,0 m, razen v tolmunih in pod jezovi, kjer dosega tudi večje globine. Dno je večinoma iz apnečastega proda in laporja. Povprečni pretok v maju znaša 4 m³/s, povprečna temperatura vode pa 6 stopinj C. Revir na reki Dreti poteka od njenega izvira, konča pa se na sotočju s Savinjo v Nazarjah. Za ribolov je primeren del od Gornjega Grada do Nazarij.

Poseljujejo jo salmonidi (potočna postrv, lipan, šarenka, sulec) in ciprinidi (klen, mrena).

Grušoveljski jezui na Savinji

Reka Savinja v Soteski

Reka Dreta - Kokarje

Ribnik Gaj 2

Savinja in grad Vrbovec

Sotocje Savinje in Drete

Od izvira, konča pa se na sotočju z Savinjo v Nazarjah (22 km). Ribolov je odprt od 1. marca do 30. novembra.

Dovoljena je uporaba vseh vrst umetnih muh (suha muha, nimfa, potezanka) brez zalusti ali s stisnjeno zalustjo. Ribolov se izvaja izključno po načelu »ujemi-spusti«.

► Ribnik Gaj

Ribnik Gaj se nahaja ob ribiškem domu RD Mozirje, v neposredni bližini Savinjskega gaja. V njem je dovoljen ribolov krapa in plenilcev (ščuka, smuč).

Poseljujejo ga krapci, amurji in ostali ciprinidi. Prisotni so plenilci (smuč in ščuka).

Ribolov ciprinidov se izvaja z beličarjenjem in vabami rastlinskega izvora. Ribolov plenilcev se izvaja z vijačenjem ali muharjenjem z umetnimi vabami (vobler, blestivka, potezanka).

Priporočamo uporabo podmetalk in trnkov s stisnjeno zalustjo.

Ostalo

Člani ribiške družine Mozirje tekmujejo v ligi LRM, LRP, veteranski ligi LRP in državnih prvenstvih mladincev LRP. Vsako leto pa organiziramo memorial Milana Kojca st. in memorial Franca Pogelška v spomin na zaslužna pokojna člana naše družine. Naša družina dobro sodeluje z RZS, ZRD Celje, Zavodom za ribištvo in občinami, v katere gravitirata reki Savinja in Dreta. Ribiška družina je prav tako zelo aktivna na področju dela z mladimi. Med počitnicami imajo tedenska srečanja z mentorjem, številne aktivnosti za otroke, vsako leto organizirajo tabor, ki se ga udeležijo tudi zamejski Slovenci.

Uredništvo, povzeto po spletni strani RD

Foto: arhiv RD

OBVESTILA

RAZPIS XXIX. TABORA MLADIH MUHARJEV OSILNICA 2023

Komisija pri UO RZS za delo z mladimi ribiči razpisuje **XXIX. muharski tabor mladih ribičev Slovenije**. Razpis velja za mladoletne člane ribiških družin in nečlane, ki so rojeni v letih **2008 do vključno 2011**. Tabor bo v **RD Kočevje**, hotel Kovač Sela 5, Osilnica **od petka, 19. maja, do vključno nedelje, 21. maja 2023**. Taborniki bodo bivali v prostorih hotela KOVAČ.

Pričakovani **prihod in namestitev udeležencev: petek do 16. ure**.

Vsaka prijaviteljica (ribiška družina ali območna zveza ribiških družin) obvezno zagotovi in prijavi mentorja za tabornike iz svojega okolja. Mentor je lahko tudi eden od staršev otrok, udeležencev tabora. Na taboru so lahko prisotni tudi starši otrok, ki so udeleženi na taboru, vendar se morajo prijavi organizatorju tabora, da jim ta zagotovi rezervacijo bivanja, ki pa je samoplačniška. Za vsake tri tabornike je obvezen en mentor.

Prijaviteljica za mladoletnega člana prispeva kotizacijo v znesku **90,00 €**, za mentorja pa **110,00 €**. Starši otrok, ki niso člani nobene RD, za svojega otroka prispevajo kotizacijo v znesku **120,00 €**. Računovodstvo RZS bo na podlagi prispelih prijav prijaviteljicam oz. staršem izstavilo račune, ki morajo biti poravnani pred začetkom tabora.

Vplačanih kotizacij RZS ne bo vračala.

Za prevoz udeležencev na tabor in nazaj poskrbijo prijaviteljice.

Zborno mesto:

Hotela KOVAČ, Sela 5 Osilnica.

Potek prijavljanja:

do 19. 4.: RD, ZRD ali klub izbere mladoletna člana za udeležbo na taboru.

do 10. 5.: RD, ZRD ali klub prenese kandidate v razpisni seznam v programu KLEN, ki bo odprt od 18. aprila do 9. maja ali do zasedbe prostih mest. V kolikor prijaviteljica ne bo prijavila mentorja, se mora predhodno dogovoriti z eno od sosednjih RD za skupnega mentorja.

Otroke smejo prijavit tudi starši otrok, ki so včlanjeni v eno od ribiških družin, pa tudi tisti, katerih otroci niso člani nobene od RD. V tem primeru starši sami prijavijo tabornika na naslov RZS do 4. maja (p. p. 2974, 1001 Ljubljana).

do 17. 5.: Strokovna služba RZS pripravi pregled vseh udeležencev tabora (ločeno mladoletne člane in mentorje) po abecednem vrstnem redu RD in klubov ter ga dostavi vodji tabora. Strokovna služba upošteva samo tiste prijave, za katere so prijavitelji nakazali kotizacijo.

Opozorilo: V primeru kakršnih koli zdravstvenih težav otroka ali obvezne diete morajo starši napisati navodila za zdravljenje in jih oddati odgovornemu mentorju.

Posebna ponudba: Starši, ki bi želeli za čas muharskega tabora preživeti vikend v Osilnici, se lahko prijavijo, da jim rezerviramo bivanje po ugodni ceni v hotelu ali kje v bližini.

Lep pozdrav in dober prijem!

Predsednik komisije RZS
za delo z mladimi ribiči:
Aleš HORVAT, l. r.

Predsednik
Ribiške zveze Slovenije:
Dr. Miroslav ŽABERL

OPREMA ZA MUHARSKI TABOR

V kompletu za udeležbo na muharskem taboru mladih ribičev Ribiške zveze Slovenije (RZS) mora biti:

– osebni dokumenti:	– oblačila, obutev in drugo:
KARTICA ZDRAVSTVENEGA ZAVAROVANJA	pižama
ČLANSKA IZKAZNICA (neobvezno)	par navadnih copat (za bivanje v domu)
OSEBNA IZKAZNICA ALI POTNI LIST (osebni dokument)	majice – dolg rokav
	majice – kratek rokav
– oprema za bivanje:	spodnje perilo
pribor za osebno higieno: milo, glavnik, šampon, zobna ščetka, zobna pasta	kratke hlače
mala brisača za osebno higieno	rezervne dolge (tople) hlače
velika brisača	trenirka
baterijska svetilka	športne copate
	vetrovka ali debel pulover
– za spremljanje programov tabora:	dežni plašč
ribiški škornji - visoki ali ribiške hlače	
muharski telovnik, podmetalka	
Muharski ribolovni pribor (opremljena muharica z koleščkom, predvrvice in umetne muhe vseh vrst)	
namizna svetilka za vezanje muh (priporočeno)	
muharski vezalski pribor: muharski trnki, pribor za vezanje umetnih muh in vezalni material (priporočeno)	

Podrobna navodila ti bo posredoval vodja skupine – tvoj mentor – na pripravljalnem sestanku za tabor. Pred odhodom na tabor mora mentor osebno pregledati veljavnost osebnih dokumentov udeležencev.

Aleš HORVAT,
predsednik komisije RZS
za delo z mladimi ribiči

Program aktivnosti 29. muharskega tabora OSILNICA 2022 19. do 21. maja 2023

prizorišče tabora **hotel KOVAČ**; ribolovni revir reka »KOLPA« RD KOČEVJE

Petek, 19. maj

- do 16. ure Prihod udeležencev tabora v **hotel KOVAČ, Sela 5 1337 Osilnica**
namestitev po sobah (mentorji in vodja tabora)
- 16.00–16.30 Otvoritev in pozdravni govor udeležencem (vodja tabora)
pozdrav predsednika RD Kočevje in predsednika RZS
- 16.30–17.20 Predavanje in praktični prikaz discipline kasting, trening (mentorji, komisija za kasting)
- 17.30–19.30 Met muhe v tarčo in daljavo (mentorji, komisija za kasting – igrišče hotela)
- 19.45–20.30 Večerja (restavracija hotela)
- 20.30–22.00 Vežanje umetnih muh (vezalni mojstri in mentorji)
- 22.00 Počitek (dežurni mentorji)

Sobota, 20. maj

- 6.30–7.00 Vstajanje, osebna higiena in pospravljanje sob (dežurni mentor)
- 7.00–8.00 Zajtrk (restavracija hotela)
- 8.30–11.00 Predavanje o entomologiji (učilnica hotela, vezalna komisija, MTP in mentorji)
- 11.00–12.00 Prikaz tehnike muharjenja in priprava pribora za ribolov (vezalna komisija)
- 13.00–14.00 Kosilo (restavracija hotela)
- 14.30–17.30 Ribolov Kolpa in Čabranka (MTP in mentorji)
- 18.00–18.30 Predavanje na izbrano temo (predsednik RZS, predsednik DMR)
- 19.00–19.45 Večerja (restavracija hotela)
- 20.00–22.00 Vežanje umetnih muh (vezalni mojstri in mentorji)
- 22.00 Počitek (dežurni mentor)

Nedelja, 21. maj

- 6.30–7.30 Vstajanje, osebna higiena in pospravljanje sob (dežurni mentor)
- 7.30–8.30 Zajtrk (restavracija hotela)
- 9.00–12.00 Ribolov na Kolpi z mentorji (MTP - mentorji)
- 13.00–14.00 Kosilo (restavracija hotela)
- 14.00 Pospravljanje opreme in priprava na zaključek (mentorji)
- Proste aktivnosti, priprava gradiva za bilten (risbe in pisni prispevki udeležencev tabora)
- 15.00 Zaključek tabora (ob 16.00 predviden razpust tabora)

Ljubljana, marec 2023
vodja tabora: **Aleš HORVAT**

PS.: V primeru slabega vremena ali povišanega vodostaja na reki se program sproti prilagodi razmeram na terenu.

PODOBNE, PA VENDAR NE ENAKE RIBE

Po mojih vedenjih je veliko sladkovodnim športnim ribičem všeč okus po morju. Slovenska sladko-solna družina je žal organizacijsko razdeljena, pa vendar smo vsi enaki »zaljubljeni«. V pogovorih s kolegi, ki nas veže ista strast, opažam, da veliko športnih ribičev slabo pozna vrste rib, posebno tiste, ki so si podobne, večkrat zamenjajo. Problem zamenjave se pojavi pri odvzemu ulova za konzumno uporabo. Ne nazadnje, športni ribiči stremimo k ohranjanju narave in posameznih ribjih populacij, pa bo razširjenost prepoznavnosti dodala delček v naš prispevek k naložbi za prihodnje rodove. Podobne, pa vendar enake ribe imajo različne zaščitne mere, zato bi tokrat v izogib nevednostim ob srečanju z ribiškimi inšpektorjem podal nekaj opisov.

Poglejmo zaščitne mere po veljavnih uredbah EU in Slovenije, skupino štirih podobnih morskih rib iz rodu šparov: orada, fratra, špara in črnorepka.

Orada: 20 cm; frater: 18 cm; špar: 12 cm; črnorepka: nima zaščitne mere

ORADA (*Sparus auratus*)
hr. podlanica, komarča; it. orata
družina: špary (Sparidae)
zraste do 60 cm

Orada ima valjasto, bočno stisnjeno telo, glava je velika, izbočena, med očmi ima značilno zlato pego. Po hrbtu je zelenkasto sive, po trebuhu pa srebrnkasto bele barve. Vzdolž bokov potekajo tanke rjave proge. Na vrhu škrlatnih pokrovov ima temno vijoličasto liso.

Življenjski prostor si orada najraje izbere v bližini školjčičišč, sicer pa v obalnem pasu do globine 20 m.

Prehranjuje se s školjkami, ki jih drobi z močnimi ploščatimi zobmi.

FRATER (*Diplodus vulgaris*)
hr. fratar; it. sargo fasciato
družina: špary (Sparidae)
zraste do 30 cm

Frater ima ovalno, sploščeno, na hrbtu močno dvignjeno telo. Za fratra sta značilni dve črni pokončni progji: prva na koncu glave

sega do prsne plavuti, druga pa je pred korenem repa. Med progama potekajo po boku tanke zlatorumene črte.

Mnogi ga zamenjujejo s šparom, ki pa na vratu nima sprednje proge.

Živi na kamnitem, z rastlinjem poraslem dnu.

Prehranjuje se z drobnimi živalcami (črvički, rakci, mehkužci ...).

ŠPAR (*Diplodus anularis*)
hr. špar; it. sparaglione
družina: špary (Sparidae)
zraste do 18 cm

Špar ima ovalno, bočno stisnjeno telo, položen profil glave in razcepljeno repno plavut v obliki črke v. Po hrbtu je zelenkasto siv do rumeno rjav, z zlatim odsevom, boki in trebuh so srebrni.

Po bokih tečejo neizrazite temnejše prečne proge. Na repnem korenu je značilna temna lisa.

Življenjski prostor špara je na skoraj vseh vrstah dna, kjer plava posamezno ali v jatah. Je najmanjša vrsta iz družine šparov.

Špar se prehranjuje z rakci, školjkami in raznimi črvi.

ČRNOREPKA = UŠATA (*Oblada melanura*)
hr. ušata; it. occhiata
družina: špary (Sparidae)
zraste do 30 cm

Črnorepka ima ovalno telo, majhno glavo z razmeroma velikimi očmi in naprej štrlečo spodnjo čeljustjo. Hrbet ima svinčeno do rjavo moder, ob boku ima temnejše vzdolžne proge, na korenu repa ima črno liso (po njej tudi ime).

Živi na plitvem, peščenem kamnitem dnu, poraslem z rastlinjem, v mraku se dvigne na površino, kjer se hrani. Zelo dobro vidi in je plaha, zato je lov uspešnejši v mraku.

Prehranjuje se s hrano rastlinskega in živalskega izvora.

Dober športni ribič mora poznati ribe, ki jih lovi, v njegovi opremi pa ne sme manjkati merilni pripomoček, ki zagotavlja pravilnost odvzetega ulova.

Danilo Torej

Orada

Špar

Frater

Črnorepka

Spodnji del Želimejščice, ki se izteka v reko Iščico.

OTVORITEV MUHARSKE SEZONE

Vsi, ki se radi podamo na lov postrvi, smo že težko čakali, da pride prvi marec in s tem otvoritev sezone muharjenja na nekaterih vodah.

Za tokratni ribolov sem izbral potok Želimejščica. S potokom upravlja ribiška družina Barje. Sam revir poteka od domačije Žumer pa do izliva potoka Želimejščice v reko Iščico.

Komaj sem dočkal, da je zazvonila budilka, da sem se počasi odpravil za vodo. Nestrpno sem že čakal marec, da se lahko znova preizkusim v lovu postrvi. Tokrat sem se preizkusil v muharjenju. Ta tehnika je nekaj posebnega in res prava umetnost na vodi.

Vreme ni bilo nič kaj obetavno, saj je za to poskrbela mešana dežja in snega. A to me ni odvrnilo od ribolova, kvečjemu mi je bilo še v večji izziv.

Prišel je čas, da raztegnem muharico in obujem neoprenske škornje. Hitro sem se pripravil in zložil vse potrebno za začetek. Pred tem moramo vedno najti nekaj muh, s katerimi upamo, da bomo dobro lovili. Vse, ki sem jih izbral, so bile potopne, saj je bila voda malo prehitra za suhe muhe.

Revir v dežnih meglicah pred vasjo Želimlje.

Oprema, s katero sem lovil, je bila palica trdote št. 3 z vrvico in na koncu ne gre brez laksa fluorocarbon, debeline 0,16 mm. Le-tega uporabim približno 2,5 m, služi pa temu, da je neviden v vodi.

Končno sem lahko začel s prvimi meti. Ti so po preporu vedno najboljši in zares začneš uživati. Za začetek ribolova sem izbral potopno muho z glavo na trnku številke 10. Muhe vežem sam, tako da vam iskreno ne znam povedati, kako se imenuje, ker jih delam povsem na nek svoj način in niso čisto iz učbenikov. Pomembno je, da me pripeljejo do zelenega rezultata.

Prišel sem do lepih brzic. Zagotovo se kaj skriva tam spodaj. Sledilo je iskanje pravega mesta za met in lačnih postrvi. Zaenkrat niso bile ravno pripravljene sodelovati. Za začetek sem se odločil, da poskusim v zgornjem delu revirja, kasneje pa se bom pomaknil nižje.

Teren je res zelo razgiban s polno preprekami, ki dajo še večji izziv za nas ribiče. Poskušam in menjam muhe, a žal brez uspeha. Zagledam lep tolmun, ki mu sledi lepa brzica in lep dolg ovinek, preko katerega je podrto drevo, ki daje občutek zavetja. Odločim se za malo težjo potopno muho z rdečim repkom. Sledilo je nekaj metov in nežno vlečenje. Tokrat s prijemom. Res, da z zelo nežnim, a bil je. Že pri naslednjem metu zopet nekaj začutim in zategnem. Ribi se nekako uspe izmuzniti, a to je dober znak, saj pomeni, da riba postaja malo bolj aktivna. Grem še malo višje v revir, spet brez uspeha, zato se odločim za spremembo lokacije in se podam nižje v revir.

Super je bilo, da se je vsaj vreme tako umirilo, da ni več deževalo. Na novi lokaciji si vzamem nekaj trenutkov za ogled terena. Takoj vidim ribe. Tako, pa sem vas le našel! Znova se odločim za malo lažjo, a potopno muho. Že po nekaj metih je bila tukaj. Na koncu muharice je bila prva šarenka. Po kratki borbi je sledilo fotografiranje za spomin in nazaj v vodo. Končno sem res dobil, kar sem želel. In res je bilo

Lep odsek in čakanje na prijem.

Tik pred zajemanjem ribe

Muha, ki mi je tokrat prinesla kar nekaj sreče.

Ena od šarenk

super. Šarenke so si sledile ena za drugo, a večje od 35 cm ni bilo. Zato sem poskusil še z drugimi muhami, da bi morda pretental kako lepo domorodno potočno postrvi, ki kraljujejo v potoku Želimeljščica. Poskusim z muho Tommy, s katero mi je ponavadi uspelo uloviti lepe ribe, predvsem lepe potočnice. Poskušam najti luknjo, kjer bi se skrivala lepota, a je ni bilo na spregled. Počasi se pomikam še nižje po revirju. Sledijo res lepe brzice in tolmunčki, ki jih obdajajo korenine od dreves, ki se razprostirajo v potok in nam še dodatno otežujejo ribolov. A vsak ribič ve, da je to idealno mesto in skrivališče za ribo. Poskušam in znova sledijo prijemi. Vržem v sam tok brzice in čakam, da gre muha povsem zraven korenin in potem lepo počasi cukam.

Prednost potoka je, da ti ni treba metati daleč. Moraš pa biti zelo iznajdljiv, neslišen in predvsem kar se da neviden. To je zelo težko, a se da. Med metom se za trenutek ustavim in potem znova cukam. Sledi lep prijem. Takoj zategnem in vidim tisto črno liso, ki sem si jo zaželel. Potočnica! Res da

ne ogromna, a tukaj je. Po kratki borbi jo želim zajeti, a v tistem skoči iz vode in se uspe osvoboditi. Nič zato, sem jo vsaj videl. Res, da ni bila največja, po moji oceni je merila nekje 30 cm, a res zelo zelo lepih barv. Gremo naprej. To je pač ribolov. Iščem in poizkušam. Kamen za kamnom, brzica za brzico, tolmun za tolmunom, a žal brez uspeha. Počasi se odpravim še nižje v revir. V vodi zagledam lepe svetle lise. Takoj vem, da gre za lipana. V potoku jih je kar veliko, ki plašno bežijo po brzicah. Zato je treba zelo paziti, da ne brodimmo, kjer ni treba. To je voda, v kateri se ribe drstijo in v tem času potrebujejo mir. Zato se premaknem naprej in poizkusim najti postrvi.

Zagledam lep dvojni S s preprekami v vodi. Zdi se mi popolno skrivališče rib. Znova poskusim vreči malo težjo potopno muho, saj je zatem sledil globok tolmun. In že po prvem metu sledi sledenje postrvi. Znova šarenka. Pri naslednjem metu spustim muho čisto na dno. In sledijo nežni vleki le-te. Odločim se za malo večje premore. In odločitev je bila prava. Znova sem imel na koncu palice lepo šarenko. Kasneje se je izkazalo, da je bila ta največja, merila pa je dobrih 40 cm. Tudi ta je šla hitro nazaj v svoj rajon.

Ribolovni dan se je počasi zaključeval, saj mi jo je vreme zagodlo. Močno je začelo pihati in ob vsem tem še malo močnejše deževati. Pihanje in muharjenje pa žal ne gresta skupaj.

Če povzamem, sem z otvoritvijo sezone zelo zadovoljen. Uspelo mi je dobiti kar nekaj rib.

Za revir lahko rečem, da je zelo zahteven, s polno preprekami in zahteva vse znanje, ki ga ribič premore. Je pa res enkratni občutek, ko vidiš, kaj lahko tako mali potok, kot je Želimeljščica, skriva. Nekaj je ostala dolžna tudi meni. Želel sem si lepe potočne postrvi, ki mi je na žalost ni uspelo dobiti, a vem, da se bom definitivno na sam revir vrnil v malo lepšem in bolj prijaznem vremenu ter poskusil uloviti želimeljščičko lepoto z rdečimi pikami.

*Besedilo in fotografije:
Toni Janežič*

UMETNE MUHE

VEZALNI MATERIAL, TRNKI & JIGI

051 253 841 www.lukaflly.com

LUKAFLY

DOSTAVA PO CELOTNI SLOVENIJI ALI
OSEBNI PREVZEM V LJUBLJANI
Luka Jezovšek s.p., Črna vas 308a, 1000 Ljubljana

DRVANJA – MRTVA REKA?

Za ribiško nostalgijo in za zgodovinski spomin

Rečica (potok) Drvanja izvira v Bačkovi, na dnu plitve doline Zagajski vrh in teče skozi proti jugu po relativni široki dolini. Vaščani Bačkove slehernemu obiskovalcu radi povedo, da Drvanja izvira iz treh izvirov ob starem kamnitem studencu na severu občine Benedikt na koncu doline pod tromejo katastrskih občin Zg. Ročica, Zg. Ščavnica in Drvanja. Potoku se na levi strani pridruži jarek iz izvira pod kmetijo Roškar v vasi Drvanja in na desni Bačkovski potok. Tako so pred davnimi leti opisali izvir in dodali, da je rečica Drvanja pomemben pritok reke Pesnice.

Od nekdanje reke Drvanje je v Zg. Verjanah ostal le še potoček...

Do naselja Benedikt se v potok Drvanja zliva še več jarkov iz grebenov Zlodjeva pūša in Benediški Vrh. Na kartah pa je označenih celo 19 izvirov potoka Drvanja. V Srednjih Verjanah se pod Sv. Trojico zliva v Drvanjo potok Ročica z desne strani. V reko Pesnico se Drvanja zliva pod Zgornjim Drbetinskim Vrhom, nedaleč od vasi Spodnje Verjane. Oba vodotoka, Drvanja in Ročica, sta bila v preteklosti zelo pomembna. Njuna vodna sila je namreč nekaj stoletij poganjala več manjših mlinov. Na Ročici je mlelo 7 mlinov in na Drvanji 6, eden je imel tudi žago. In še tale zanimivost o potoku Ročica, najvažnejšem pritoku reke Drvanje – ob njem sta nastali dve tovarni usnja, prva že leta 1848 na domačiji Karla Močnika in druga 1882,

to je bila velika Kirbiševa usnjarna ob Ročici pod Sv. Trojico, ki je obratovala do leta 1950. Torej je bilo takrat vode v Ročici dovolj. Potok Ročica izvira na dnu plitve doline pod Sv. Ano, ima relativno malo vode, teče večinoma proti jugu, poleti in pozimi ima malo vode, takrat tudi mlinarji niso mogli opravljati svojega dela. Podobno je bilo z Globovnico, na kateri je bilo več malih mlinov, v obeh vodah pa je v zajetjih pred njimi dovolj rib in drugega vodnega živilja.

A pustimo mline zgodovinarjem in etnologom ter se za hip ustavimo pri ribjem življu, ki je nekoč na veliko plaval

Zadnji ostanek rečice Drvanje v gozdu Trebež.

v Drvanji in tudi v njenih pritokih. Veliko rib je bilo zlasti v osamljenih tolmunih Drvanje med Zibotami in Zg. Verjanami, v Ročici pa v zajetjih pred mlini pri Ketišu, Zetecu in Korošču. Zato je bil ribolov nekaj običajnega in privoščili so si ga vsi, ki so si občasno zaželeli svoje enolične skromne jedilnike popestriti z ribjimi dobrotami. Zlasti v poletnem času so med sušenjem močje in fantje radi šli v vodo in z rokami polovili nekaj velikih klenov, linjev, koresljev ali ščuk. Te ribe so najraje lovili. Teh »divjih lovov« ni nihče preganjal in tudi »divji« ribiči niso bili »pohlepní«, nalovili so zgolj toliko rib, kolikor jih je družina potrebovala za dobro večerjo. In nič več, ostalo je plavalo v vodi.

Potem so se sredi 60. let minulega stoletja zgodile hidro- in agromelioracije, Drvanja je bila meliorirana, speljana v novi, mirni rok, njen stari del pa povsem zasut. Ostal je le še manjši del stare struge med Čagono in Sp. Verjanami ter samotni vodni otoček v gozdičku Trebež pri Oseku. Nekaj let je bilo tudi v meliorirani strugi Drvanje še precej rib, zdaj pa je ta rečica prazna. Mnogi pravijo, da je postala mrtva reka, ki teče kot potoček in dobi nekoliko več vode samo ob večjih in dolgotrajnejših padavinah. Mrtvi sta tudi meliorirana Globovnica od Jurovskega Dola do Lenarta in povsem pozabljena Ročica. Na ribičijo v teh vodah so ostali le spomini in nekateri zapisi v krajevnih kronikah. Takšna je pač kruta realnost in temu se ni mogoče izogniti, starih časov pa nikoli več povrniti ...

Besedilo in fotografije: Marjan Toš

RIBIŠKA SREČA ZA DENISA ĐURANA IZ RAZKRIŽJA

Za ribiško nostalgijo in za zgodovinski spomin

Ribič Denis Đuran doma iz Razkrižja nam je povedal, da je ribič postal že v rosnih letih, in sicer v osnovni šoli, ko ga je oče prvič peljal na ribolov in od takrat dalje je bil to njegov glaven hobi. Tistega časa je šlo za nekajurni celodnevni ribolov. Član Ribiške družine Ljutomer je že vrsto let. Povedal je, da je združil hobi in delo ter leta 2015 odprl ribiško trgovino Centralvod.si, kjer uspešno posluje tudi po spletni trgovini. Ribe lovi v bližnji reki Muri in v okoliških jezerih ter jezerih izven države Slovenije v tujini. Najraje lovi krape in roparice, kot sta ščuka in smuč. Pove, da se najraje odpravi na večdnevni ribolov. Ti ribolovi so mu zelo pri srcu, saj potem na ribolovu zapusti za sabo ves tempirani svet, se odklopi, postavi kamp in praktično tistih nekaj dni živi ob jezeru v naravi. V razgovoru je naglasil, da ni lepšega kot to, da se zbudiš ob jezeru in si v jutranjem svitu na kuhalniku skuhaš kavo in opazuješ kako se začne vse prebujati in narava oživi. Vedno se najde ob jezeru tudi dobra družba, kjer se ali kaj vrže na žar ali pa samo na ognju speče navadna klobasa, popije kakšno pivo in pogovori ob taborniškem ognju trajajo

Na trnek je ujel smuča, ki je bil velik 80 cm.

dolgo v noč. Seveda pa nikakor ne gre brez reke Mure iz njegovega otroštva, kamor se še rad vrača. Na reko Muro se odpravi tudi za uro, dve ali pa se vsaj odpelje pogledat, kakšno je stanje. Mura mu je še posebej zanimiva za ribe roparice - ščuko, soma, smuča, saj nikoli ne veš, če te kje čaka kapitalna riba. Lahko si brez prijema, lahko pa »udari« kapitalna riba. Kdo pa še ni slišal za trganja kapitalnih ogromnih rib na Muri. Kritično je razmišljal, da je zadnje leto ribolov slabši zaradi nizkih vodostajev vode. Čar ribolova in njegova dela je tudi, da je spoznal veliko ljudi, z nekaterimi so postali dobri prijatelji in zato načrtujejo skupna ribolovna kampiranja. Veliko rib sploh ne meri in ne tehta. Vse ribe po načelu *ujemi in spusti* samo poslika in seveda vse čim prej vrne nazaj v vodo, saj, kot pravijo: »Ulovi za dušo, slikaj za spomin in spusti za prihodnost«. Zadnji dve ribi - in sicer krapa, ki je tehtal 20 kg, in smuča, ki je bil velik 80 cm - je letos ujel v tujini. »Gre za prave kapitalce,« na kar je ponosen, nam je ob koncu pogovora zaupal.

Jože Žerdin

Foto: Osebni arhiv Denis Đuran

Denis Đuran je ujel 20-kilogramskega krapa.

TUDI RIBIČI POMAGAMO ŽABAM PRI SELITVI NA MRESTIŠČA

Že januarja so nas poklicali iz Zavoda za varstvo narave Republike Slovenije in nas prosili za pomoč pri namestitvi zaščitne ograje, ki bi preprečevala, da bi žabe pri selitvi na mrestišča tragično končale pod avtomobilskimi kolesi. Prečkajo namreč zelo prometno cesto, ki povezuje naselje Šmartno pod Šmarno goro s krajem Vodice.

Večino žab iz severovzhodnega območja Šmarne gore se mresti

v našem ribniku in v naravni mlaki, ki se nahaja južneje od našega ribnika proti Šmartnem. V večini prevladujejo krastače, prisotne pa so tudi sekulje in rosnice.

V začetku marca, na praznik dan žena, se je zbrala ekipa treh predstavnic zavoda in trije predstavniki naše RD. V petih urah smo uspeli postaviti zaščitno ograjo na območju, kjer žabe v večini prečkajo cesto. Po delu smo se zbrali v našem ribiškem domu in

IZ RIBIŠKIH DRUŽIN

ob kavici izmenjali veliko mnenj glede ohranjanja narave, njenih habitatov in o skrbi za prostoživeče živali. Žal smo ob pogovoru in izmenjavi mnenj in izkušenj prišli do zaključka, da se trenutno v naši deželi nad naravo izvajajo tudi stvari, ki se ne bi smele. Dogovorili smo se, da bomo v bodoče s takšnimi akcijami, kot je potekala danes, še nadaljevali in si obojestransko pomagali.

Se istega večera sem se pridružil aktivistkam iz društva ŽABICE

Postavljanje ograje.

Ograja je postavljena.

Žabe so pripravljene za prenos.

Žabec pred transportom.

in pobiral žabe ob zaščitni ograji, vodji javil število, vrsto in spol. Te podatke skrbno beležijo, da bomo z leti ugotovili, kako se giblje njihov stalež. Ta večer sem nabral 67 žab, vse so bile krastače, in jih prenesel na brežino našega ribnika. Danes zvečer pa zopet v akcijo, ki bo trajala, dokler bo potrebno.

*Besedilo in fotografije: Rajko Zajc
RD MEDVODE*

KO BIROKRATI DELIJO PRAVICO IN ODŠKODNINO

Ribiška družina Tržič je bila ustanovljena leta 1956 v težkih razmerah za takratno sladkovodno ribištvo. Ribiški zanesenjaki so z velikimi naporimi povečevali ribji stalež v takrat precej osiromašenih vodah tržiškega okoliša. V tistih časih ni bilo sodobnih lahkih agregatov za izlavljanje potokov. Ni bilo vozil in prikolic z bazeni za transport rib. V ribogojnico v Zg. Besnici se je bilo treba peljati iz Tržiča proti Kranju z vlakom in potem naprej peš do ribogojnice. Danes nam je to prihranjeno, imamo dobro vozilo z opremo za prevoz rib, sodobne lahke agregate z lahкими zajemalkami. Tudi oprema ribičev potrebna za izlovice je dokaj dobra, sama ribogojnica po nekaj gradbenih posegih tudi omogoča vzrejo potočnih postrvi in sulca. Težava v poletnih mesecih pa je vodostaj, ki je vsako leto nižji. Trenutno se trudimo z nakupom ustreznega zemljišča v Podljubelju, vendar so birokrati na občini Tržič dobro navili ceno za m² zemljišča. Potrudili smo se, da smo novembra 2022 naredili in tudi plačali geodetski posnetek zemljišča, kjer naj bi stal nov ribogojni objekt. Ni pa to namen mojega pisanja, vendar sem s tem želel povedati, da stremimo k izboljšanju pogojev za vzrejo čiste genske potočne postrvi donavskega porekla, s katero smo bili v zadnjih časih kar uspešni, saj imamo oziroma smo imeli eno najbolj gensko čistih jat plemenskih potočnih postrvi. Z zarodom, mladnicami ter odraslimi ribami smo oskrbovali tudi nekaj drugih ribiških družin v Sloveniji in tudi Avstriji. Želja je bila povečati vzrejo, ker je zanimanje za nakup in vlaganje gensko čiste potočne postrvi.

Dogaja pa se nam sledeče; v ribogojnici v vzrejnem bazenu št. 6 smo imeli 7600 enoletnih mladice, gensko čiste potočne postrvi velikosti 9–12 cm. 16. 2. 2023, ko se je led na bazenu povsem stopil, sem se odločil, da bazen očistim. Vodo sem znižal na minimalni nivo, nakar sem opazil, da mladice skoraj ni. Po začetnem šoku sem odšel do snemalnika, ki pokriva celo področje ribogojnice in pregledal posnetke za 30 dni nazaj, kolikor sistem pač omogoča, in glej ga zlomka – na posnetkih sem opazil vidre, kako plenijo po bazenu, kar je pri nas novo in nepričakovano. Na posnetkih se lepo vidi, kako se vidre podijo po bazenu in lovijo mladice. Vse se dogaja v nočnem času, najzgodnejša ura je ob 20.15, najkasnejša pa 4.15. Nikoli pa ne pridejo ob isti uri, ampak vsakič drugače. Do nedavnega jih v ribogojnici še ni bilo, bile so opažene na reki Savi. Naj povem, da so nam v lanskem letu pokončale tri sulce, največji je meril 106 cm, ostale škode zaradi vider ne moremo dokazati, vendar če vidre preživijo, potem je logično, da jedo ribe. Ko sem škodo prijavil na ministrstvo za naravne vire in prostor, sta se oglasila dva predstavnika zavoda za gozdove iz Kranja. Vzela sta vzorce iztrebkov, posnela uhojene poti vider ter posnela posnetke iz video nadzornega sistema, kjer se zelo dobro vidi večdnevno plenjenje rib. Napisan je bil zapisnik o škodi in vseh potrebnih podatkih za izračun škode s posnetki, ki ovržejo sum katerega drugega plenilca. Naslednji dan smo bazen izpraznili in našli samo še 68 kosov mladice od 7500 kosov potočne postrvi. Ko smo v drugem bazenu pregledali in prešteli še plemenke, ki so bile že osmukane, pa smo pogrešili še 98 samic, ki pa takrat še niso bile predmet prijave za odškodnino. Za samce se ne ve, ker niso bili prešteti in nekaj je bilo že odpeljanih v športnoribolovne vode. Po ceniku ZZZR 0,80 € z DDV za mladico smo utrpeli škodo v vrednosti 6000 €. Na ministrstvu za naravne vire in prostor so nam pripravljene izplačati škodo na mladiceh v vrednosti 160 €. Ocena škode se nam zdi ponižujoča in nerealna, ker škodo določajo ljudje, ki ribo mogoče vidijo samo

Zaslonski posnetek kamere, ki je ujela vidre pri plenjenju.

na krožniku. Ne vedo oziroma nočejo vedeti, da je z gensko čisto potočno postrvjo dvakrat toliko dela in časa vzreje kot s šarenko. Zato so tudi stroški vzreje višji in mnogo več je tudi kala pri vzreji do merske velikosti. Ker je škoda lahko prijavljena samo enkrat, smo naslednji dan bazen zavarovali z električnim pastirjem, ki naj bi menda vidram preprečil dostop do vode. Res jih v naslednjih dneh nisem več zasledil na posnetkih, vendar je škoda že storjena in za dve do tri leta smo izgubili ves načrtovan prirastek. Ampak škoda ni povzročena na ribah samo v ribogojnici pri nas, saj vidre plenijo tudi na odprtih vodah in gojitvenih potokih. Naj samo za primer navedem, da smo na gojitvenem potoku Velika Besnica, kjer izvajamo dvoletni vzrejni cikel, v preteklosti izlovili od 900 pa tudi do 1150 mladice potočne postrvi vsaki dve leti. V letošnjem letu pa 202 mladice, tudi kapljev je letos komaj za vzorec. Ker se populacija ribjih plenilcev povečuje, bi bilo smiselno razmisliti o ukrepih za zmanjšanje in omejitve števila ribojedih živali. Na ministrstvu za naravne vire pa bi morali razmisliti o poštenih odškodninah, ker šele ko bodo odškodnine realno ovrednotene, bodo doumeli, koliko škode povzročijo plenilci, ki se ščitijo, mogoče pa jih bodo potem manj varovali. Vedno bolj poudarjamo potencial ribiškega turizma v Sloveniji, vendar na osiromašene vode turistov ne bo. Do danes še noben turist ni prišel v Slovenijo zaradi kormoranov, sivih čapelj, žagaric in vider, zaradi ribolova pa je prišlo kar precej turistov, tako domačih kot iz tujine.

Morda se moje pisanje zdi za koga preostro in z vidika varovanja narave neprimerno, vendar 27 let dela na vzreji in varovanju rib naredi drugačen pogled na ribje plenilce in njihove zaščitnike.

*Janez Čadež,
gospodar RD Tržič*

HOTEL DVOREC

VKLJUČENO

- Izbrano št. nočitev z bogatim zajtrkom
- Sušenje in shranjevanje ribiške opreme
- Zgodnja prijava ali pozna odjava iz hotela
- Udobne in prostorene sobe
- Klima, Wi-Fi, kabelska TV

RIBIŠKI PAKETI

SUPERIOR in STANDARD SOBE Z BOGATIM SAMOPOSTREŽNIM ZAJTRKOM

ZA 3 NOČITVE NUDIMO POPUST

KODA: RIBIČ23
VELJA ZA APRIL, MAJ, SEPTEMBER, OKTOBER

HOTEL DVOREC

Reka Soča, Tolminka, Idrijca, Bača, Nadiža in ostali pritoki s svojo lepoto, divjimi brzicami, tolmini in znamenito Soško postvrjo privabljajo ribiče z vsega sveta.

DODATNO

- TT obvezno doplačilo 2€/noč/ os
- Možen nakup ribolovne dovolilnice
- Lunch paket po dogovoru
- Penzijska večerja

INFO@HOTELDVOREC.COM
WWW.HOTELDVOREC.COM
TEL: 05 382 11 00
TOLMIN

Foto Leisy Janssen

LENARŠKI RIBIČI SO ZBOROVALI

Kolektiv RD Pesnica iz Lenarta bo tudi v novem mandatu vodil predsednik Branko Vukan

Na 66. letnem zboru članov lenarške RD Pesnica so sprejeli poročila o delu predsednika Branka Vukana in organov te RD v minulem letu, finančno poročilo in poročilo Nadzornega odbora RD Pesnica. Sprejeli in potrdili so predlog sprememb v Upravnem odboru in programe dela komisij s finančnim načrtom RD Pesnica-Lenart za leto 2023. Prejeli so tudi sklep o obveznosti ribičev pri izpolnjevanju letne delovne obveznosti. Vsak član mora opraviti 10 obveznih delovnih ur. Če tega ne opravi, mora plačati 10

Komu je padlo na pamet, da navozi smeti in odpadke pred ribiški dom, se sprašujejo ribiči in terjajo ukrepanje pristojnih služb.

EUR po neopravljeni uri. Ribiče bo še naprej vodil predsednik Branko Vukan, podpredsednik je Alojz Fajdiga, tajnika sta ostala Aleksander Mencigar, gospodar pa David Kos. V Upravnem odboru bodo sedeli še: Daniel Fras, Boris Vogrin in Robert Perko. RD Pesnica ima tudi častnega predsednika Srečka Lipovnik in častnega člana Cirila Novaka.

RD Pesnica-Lenart se je že takoj po ustanovitvi leta 1957 zavzelo lotila številnih nalog, s posebnim poudarkom na varstvu voda in ribjega življa. Ribiči so se med prvimi vključili v ekološka prizadevanja in opozarjali na posledice onesnaževanja voda, pa tudi obrežij jezer v Radehovi in Sveti Trojici. Že od vsega začetka pa ribiči skrbijo za razvoj ribiškega turizma in za tekmovalno dejavnost. Slednje je že dolga leta med najbolj razvitimi v Sloveniji. Njihovi člani so nepogrešljivi del državnih reprezentanc v lovu rib s plovcem. Že nekaj let se ni dogodilo, da ne bi bil nihče od njihovih članov ali članic tudi član Slovenske reprezentance (članov, članic, mladincev ali pionirjev). Med najvidnejšimi uspehi naj omenimo odmevne in nepozabne nastope in hkrati vrhunske dosežke naslednjih: Jerneja Lipovnika, Andreja Baumana, Mitje Kmetca, Gregorja Štumbergerja, Darka Kranerja ter članic Emine Dobrijevič, Janje Fajdiga, Janje Hernet, Andreje Hedl ter množice drugih ribičev, ki so nosili ime in sloves ribičev Slovenskih goric po celi Sloveniji in daleč v širni svet. RD Pesnica je bila dolga leta tudi organizator mednarodnega tekmovanja mladih ribičev za pokal *Alpe - Jadran*. Z njim so na veliko promovirali slovensko sladkovodno riibštvo.

Sicer pa je vse od začetka delovanja tega ribiškega kolektiva poglobljeno skrbi namenjena varstvu voda in ribjega življa ter ohranjanju naravnega okolja nasploh. Zato ne preseneča, da so v letošnji delovni program umestili kar štiri velike delovne akcije čiščenja in urejanja ribolovnih mest z okolico jezer Radehova, Sv. Trojica, Pristava in Pernica ter vodotokov Pesnice, Globovnice in Velke. Vsako leto se trudijo, da bi bilo okolje, v katerem ribarijo, čisto, urejeno in prijazno za vse ljubitelje narave. Jih pa moti mačehovski odnos nekaterih meščanov Lenarta, ki so tudi na letošnjo pomlad navozili najrazličnejše odpadke,

vejevje, šture in druge ostanke spomladanskega čiščenja na velik kup v neposredni bližini njihovega ribiškega doma. In to kljub javnim opozorilom, da takšno odlaganje na tem mestu ni dovoljeno. Kdo so bili nepridipravi, ribiči (še) ne vedo, so pa o tem početu obvestili vodstvo lenarške občine, s katerim dobro sodelujejo. Računajo, da bodo pristojni organi lokalne skupnosti in inšpekcijskih služb ukrepali in tovrstnih »packarij« v prihodnje ne bo več.

Besedilo in fotografija: Marjan Toš

V SPOMIN

Andrej Valentinčič

(1944–2022)

Med dolgoletne člane RD Vevče smo uvrščali tudi nedavno preminulega Andreja Valentinčiča, častnega člana. V našo RD se je včlanil leta 1979, saj je čutil izredno povezanost z naravo, rekami in njihovim vodnim življem. Bil je vesten in marljiv. Leta 1981 je uspešno opravil ribiški izpit in se vključil v številne delovne akcije. Bil je izjemno natančen in vesten, zato se je podal v čuvajske vode. Leta 1996 je opravil izpit za ribiškega čuvaja, delo na tem področju mu je zelo ustrezalo, zato je z njim nadaljeval, vse dokler so mu to dopuščale moči. Za svojo požrtvovalnost je prejel številna priznanja, leta 1991 red za rib. z. III. st. z listino, leta 2001 red za rib. z. II. st. z listino, leta 2015 red za rib. z. I. stop. z listino, leta 2017 pa smo ga člani imenovali za častnega člana. Od leta 2019 je tekmoval v lovu rib s plovcem, kategorija člani - invalidi. Zelo rad je prihajal tudi v ribiški dom in na dogodke, ki jih je organizirala naša RD. Ljubezen do ribištva je v mladosti prenesel tudi na sina Igorja. Andrej, pogrešali bomo tvojo strokovnost, pa tudi smeh in dobro voljo, ki sta bila zelo nalezljiva. Nekoč, nekje se ponovno srečamo! Tam za mavrico, kjer pravijo, da ni trpljenja in ne slovesa.

RD Vevče

Gregor Bratanič

(1979–2022)

Mnogo, mnogo prezgodaj se je življenjski krog sklenil za našega člana Gregorja Brataniča iz Beričevega. V RD Vevče se je včlanil na začetku leta 2019, konec leta pa je že uspešno opravil ribiški izpit in se odpravil na samostojne ribolove v revirje RD Vevče. Bil je vesten član in zagnan ribič, zato ga bomo pogrešali. Počivaj v miru.

RD Vevče

Igor Valentinčič

(1968–2022)

Po težki bolezni je vrste RD Vevče mnogo prezgodaj zapustil Igor Valentinčič, dolgoletni član, ribiški čuvaj in gospodar RD. S spoštovanjem se spominjamo njegovega življenja in dela. RD Vevče se je pridružil že leta 1989. Leto kasneje je opravil ribiški izpit. Ker je bil izjemno delaven in požrtvovalen, se je hitro pridružil delovnim ekipam v RD. Leta 1993 je opravil izpit za sodnika v kastingu. Leta 1996 je uspešno opravil izpita za ribiškega čuvaja in gospodarja, leta 2004 pa za gospodarja - načrtovalca. Leta 2005 je znanje nadgradil z izpitom za ribiškega izvajalca elektro ribolova, leta 2017 pa še za ribiškega inštruktorja. Od leta 2015 je bil gospodar RD Vevče, od leta 2016 pa aktivni ribiški čuvaj s pooblastilom MKGP. Za svoje delo je prejel tudi več priznanj. Prosti čas je preživljal z družino, rad pa se je seveda odpravil tudi na ribolov. V spominu bomo ohranili naše ribiške klepete v ribškem domu in prijetna

srečanja v revirju. Ko smo se zjutraj odpravili na sulca, smo mu to sporočili na SMS. Naj je bilo še tako zgodaj, vedno smo v nekaj trenutkih dobili odgovor, v katerem se nam je zahvalil za informacijo in nam zaželel dober prijem. Tak je bil naš Igor – marljiv, dosleden, a obenem prijazen in srčen. Počivaj v miru, dragi prijatelj.

RD Vevče

Jože Šavrič

(1962–2021)

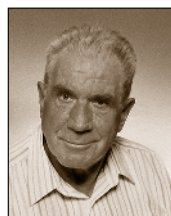

Konec leta 2021 je vrste RD Vevče za vedno zapustil Jože Šavrič iz Dobrunj. Naš član je bil vse od leta 1993. Leto kasneje je uspešno opravil ribiški izpit, nato pa je zelo rad zahajal v naše revirje in se redno udeleževal delovnih akcij, ki smo jih organizirali. Spominjamo se ga kot vestnega in prijaznega človeka, zato ga bomo zelo pogrešali. Spoštovani Jože, hvala za tvoj pečat, ki si ga pustil v RD Vevče. Počivaj v miru.

RD Vevče

Konrad Krhlikar

(1934–2023)

V prebujajoči se pomladi je po težji operaciji v 90. letu prenehalo biti plemenito srce našega najstarejšega člana RD Litija Konrada Krhlikarja - Radota. Rado se je rodil v kraju Ponoviče pri Litiji ob reki Savi. Že kot mlad pobič je rad preganjal ribe, veselje pa je preraslo v strast takoj, ko je odslužil tri leta mornarice na Korčuli. Leta 1958 se je včlanil v RD Litija in kasneje v njej deloval kot mentor in član upravnega ter drugih odborov. Bil je tudi vztrajen pri morskem riblovu in član RD Tramontana iz Izole. Za svoje neutrudno delo je leta 2014 prejel jubilejno listino za 50 let delovanja, leta 2022 pa ga je zbor ribičev potrdil za častnega člana. Rado, pogrešali bomo tvojo družbo, pogrešali te bodo bregovi reke Save in obala našega morja, še naprej pa boš živel v naših spominih.

RD Litija

Robert Bizjan

(1966–2021)

Ribiški sredini sporočamo, da je zemeljski svet prezgodaj zapustil Robert Bizjan iz Ljubljane. V RD Vevče je bil član od leta 2015, ribiški izpit pa je opravil že prej, leta 1989. Bil je marljiv član in zelo dober ribič. O prvem priča opravljen izpit za ribiškega izvajalca elektro ribolova, ki ga je uspešno opravil leta 2019, o drugem pa številni ulovi in prijazen odnos do narave. Bil je skrbnik ribnika pod Debnim vrhom. Od leta 2020 pa do svoje prezgodnje smrti je rad tekmoval v lovu rib s plovcem, v kategoriji člani (meddružinske tekme posameznikov). Robert, počivaj v miru, želimo ti dober prijem nekje tam zgoraj med zvezdami.

RD Vevče

Maksov kočijaž, ki ga je navezal le nekaj minut zatem, ko se nam je pridružil.

PREDPRIPRAVE NA MUHARSKO SEZONO (naše prvo vezanje muh)

Z muharjenjem smo se mi trije začeli ukvarjati šele pred par leti. Lani in predlani nam uspelo nekajkrat iti loviti postrvi, predvsem pa nas je pod okrilje vzel Jure, kolega ribič, in nas vpeljal v čudoviti svet muharjenja.

Tako mi je kakšno leto nazaj predlagal, da bi se dobili in vezali muhe. Seveda sem bil takoj za, a ga hkrati tudi opozoril, da se na vezanje muh spoznamo še manj kot na muharjenje. Lanski januar in februar sta minila, preden smo se

Fanta sta bila tako osredotočena in navdušena nad vezavo muh, da meni v treh urah ni uspelo navezati niti ene muhe.

uspeli dobiti, zato sva z Juretom letošnje februar bolje načrtovala. Ker so vikendi po navadi prekratki za vse načrte, ki si jih človek ustvari, sva se dogovorila za četrtek popoldne. Kakšen teden preden smo se dobili, sem fantoma povedal, kakšen je dogovor – in da tisti dan ne bosta šla na treninge (problematičen v tem oziru je bil tako samo Filip). Spomnim se, da me je Tim vprašal: »Kaj bomo delali?« —»Vezali bomo muhe.« —»Aha, v redu ... ampak, kam jih bomo pa vezali?« ga je še zanimalo. —»Na trnke, Tim. Izdelovali bomo muhe, bo bolj pravilno,« sem priznal.

Nekaj dni pred dogovorjenim terminom mi je Jure sporočil, da je »robo«, surovine za vezavo, malo razdelil in bo prinesel le eno škatlo: »Saj bo dovolj, kaj misliš?« je vprašal. Jaz pa sem imel drugo nalogo – sposoditi sem si moral primež za trnke (Jure ima namreč le enega, kar pa za več vezalcev ni dovolj). Na srečo je član naše ribiške družine tudi Luka, tudi več vezalec muh, ki mi je z veseljem odstopil svojega.

Jure je prišel opremljen in pripravljen. Iz ne prevelike škatle je začel zlagati opremo, perje, trnke in vse ostalo, tako da je bila kuhinjska miza kmalu prekrita. Pridružili pa smo se tudi mi trije – prinesli smo vsa peresa, ki smo jih zbrali čez leta. »Jure, a bo to v redu?« so si sledila vprašanja. »Tale bel bo super, ker je ekstra puhast,« je bil komentar. Ne le opremo, imel je tudi seznam muh, ki nam jih je želel pokazati. Seznam je bil sicer kratek, vse

Maks je Timu pomagal navezati potezanko, kakršno je prej navezal sam.

Tim pri navezovanju kosminja (dubbing) na prvo muho, ki jo je kdajkoli navezal. S kosminjem sta imela sicer sprva nekaj težav, saj se nikakor ni želelo pritrčiti, kot sta onadva hotela, sta pa se oba strinjala, da gre s potezankami veliko lažje kot z manjšimi muhami.

Tale nenavadna potezanka, plod Filipove domišljije, je bila verjetno najdražja muha celega popoldneva (glede na ceno peres, ki jih je uporabil pri vezavi).

skupaj šest ali sedem muh, pa vseeno nismo uspeli navezati vseh. A več o tem kasneje.

»Boste videli, povsem lahko je« je začel Jure. A preden smo začeli z inštrukcijami, nas je seveda zanimalo, kaj vse je na mizi. »Tole je od marabuja« »Kaj je marabu?« »Vrsta velike ptice« »To je od petelina, to je z račje riti ...« »Račje riti?« nas je zanimalo. »Ja, perje z račje zadnjice je bolj masno in tako bolj primerno

Prvi poskusi izdelave manjše, suhe, muhe. Prva na seznamu je bila t. i. puhovka.

za umetne muhe,« nam je razložil Jure. No, tega pa res še nikoli nismo slišali.

Prva muha na seznamu je bila potezanka. Najprej nam je on pokazal, kako se to naredi, fanta pa sta ponovila za njim. Začeli so z navijanjem vrvice po vsej dolžini trnka, sledilo je dodajanje perja in ostalega »okrasja«. Kot nam je na uvodu povedal Jure, res ni tako težko, fantoma je že takoj šlo precej dobro od rok oz. prstov. Tako da je kaj kmalu sledila naslednja muha – druga muha na seznamu je bila *Puhovka*. »Puhovka po Fratniku, svetovno znana muha, plod slovenske pronicljivosti,« kot jo je lepo opisal Jure. Znova je najprej on naredil eno, fanta pa sta opazovala in se učila. Kmalu sta tudi onadva dobila priložnost. In tudi dve *puhovki* sta bili kmalu navezani. Vmes sem večkrat slišal Jureta, ki je govoril fantoma: »Pospravita cdc,« dokler se le nisem opogumil in vprašal, kaj je to CDC? »*Cul de canard*, račja riti« je bil odgovor. Fanta sta manjša peresa iz račje zadnjice stresla po mizi,

Za razliko od Dennisa in Tiberija je Maks že izkušen maček, kar se tiče vezanja muh. Ko ni vezal, je pri tem opravilu pomagal drugima dvema. Fantje so se zabavali in tri ure so minile, kot bi mignil.

da bi izbrala pravega, a večkrat pozabila pospraviti za seboj. »Na ti puhovki bosta gotovo ujela kakšno postrv, poglejta ju, kako sta dobri« je fanta hvalil in spodbujal naš mojster vezanja. Čeprav sta bili njuni puhovki res precej podobni originalu, sta se vseeno oba strinjala, da je lažje vezati potezanke, torej večje muhe na večjih trnkah kot pa manjše.

Še preden smo se uspeli lotiti tretje muhe s seznama, sta se fanta odločila za malo »vezavo prostega sloga«. Vsak si je nabral nekaj nitk, trnkov, perja ter začel z vezavo. Največ težav sta imela z zategovanjem vozlov. Le-ti so večkrat popustili in treba je bilo začeti znova. Vozle bi sicer lahko tudi zalepili s sekundnim lepilom, a smo raje pustili, da se fanta učita temeljitega vozlanja.

Minila je že ura in pol, fanta sta vezala skoraj brez predaha, ko se nam je pridružil še Maks. Filip in Maks skupaj trenirata smučarske skoke, obenem pa je Maks tudi že kar izkušen ribič in predvsem vezalec muh. Takoj se je usedel in začel z vezavo. Na vprašanje, katero muho ima najraje, je rekel, da »Čarnika, ker ga je najlažje narediti, pa še res dobro dela«. Mi trije smo lahko le poslušali in se čudili, ko sta se Jure in Maks pogovarjala o vezavi in uporabi muh – za nas je bilo namreč tole prvič, onadva pa sta bila že precej bolj izkušena. Maks se je najprej lotil vezave kočijaža, nato pa je navezal še precej zanimivo potezanko. Le-ta je bila tako všeč Timu, da jo je želel poustvariti tudi sam – kar je tudi naredil, z Maksovimi navodili in pod njegovim budnim očesom.

Čas je zelo hitro mineval in kmalu so fantje navezovali že tri ure, brez počitka. In vmes noben od njih ni pogrešal televizije, telefona ali računalnika, dovolj je bil primež, nekaj trnkov in perja, da so popolnoma »padli not«. V bistvu celo popoldne sam nisem uspel navezati niti ene same muhe, saj sta bila oba primeža

Ko je eno od teh potezank naredil Maks, je z njo tako navdušil Tima, da se je takoj lotil vezave še svoje. Tukaj sta obe verziji.

Lep čarnik, ki ga je navezal Tim. Gotovo ena izmed tistih muh, ki imajo največ možnosti, da bodo najbolj uspešne pri varanju rib.

ves čas zasedena. Morda bom imel naslednjič več sreče. Vmes so naredili še nekaj nimf, kakšno »divjo« potezanko (spomnim se, kako je napol v šali Jure rekel Filipu: »To bo pa res draga vaba, si zanjo porabil najdražja peresa. Iz enega bi lahko navezal tri ali štiri manjše muhe, ti pa si tri cela peresa porabil na eno samo potezanko.« Filip se ni pretirano sekiral zaradi tega). Med pospravljanjem je Maksa zanimalo, kdaj se bomo znova dobili in še malo navezovali. Z Juretom sva se samo spogledala in nasmejala: »Glede na to, da sva se za tole dogovarjala že skoraj leto in pol, ti res težko poveva, kdaj nam bo znova uspelo ...« Lepo pa bi bilo, če bi nam uspelo kmalu testirati, kar smo navezali na kateri od naših muharskih voda.

Muharsko popoldne je bilo zelo uspešno in gotovo ga bomo še kdaj ponovili. Vendar je sedaj pomembnejše, da poskusimo uresničiti Juretove besede, ko je dejal, da bodo te muhe zagotovo premamile marsikatero ribo.

Za konec še tole: kljub temu, da smo kuhinjsko mizo in vse okoli temeljito pospravili za seboj, je mama od fantov še nekaj dni ugotavljala, da je vezanje muh »zabava za vso družino«, ko je po skoraj celem stanovanju vedno znova odkrivala kose peres in drobce drugih vezalnih materialov, ki so nam »ušli« z delovne mize. Ostanke našega muharskega popoldneva smo še dober teden pobirali po stanovanju.

Besedilo in fotografije: Blaž Dominik

Mir na Krki

MALO TOLERANCE IN ZVESTOBE SEBI

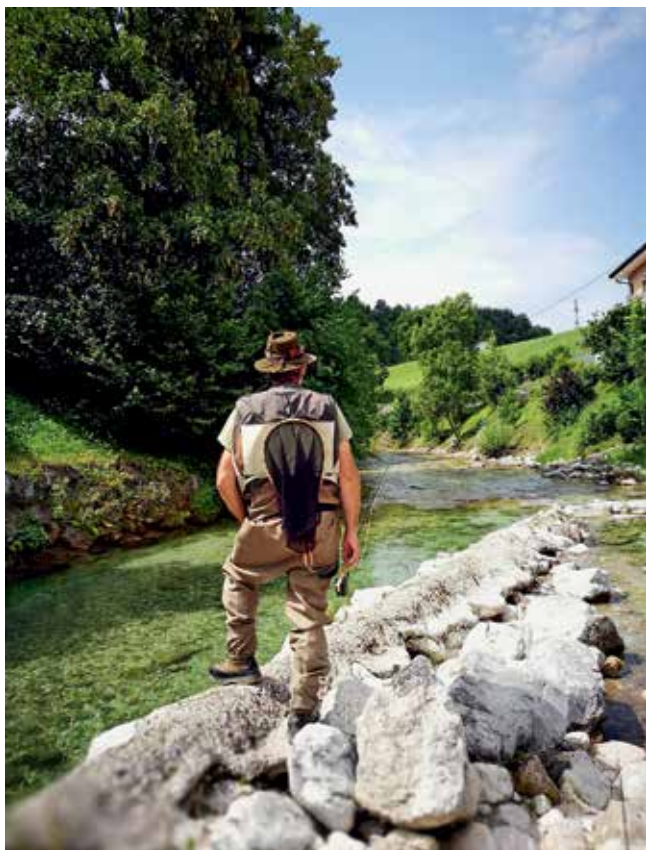
V pogovorih predvsem z mlajšimi kolegi muharji, med katerimi jih je nekaj bolj na začetku muharske poti, nekaj pa jih je pravih ribiških mojstrov, se velikokrat pojavi kakšna tema, o kateri se naša mnenja precej razlikujejo. Ena od najbolj pogostih razlik je v uporabi posnemovalnih in domišljijjskih posnetkov muh. Zadnjič sem slišal zanimivo mnenje, da je ribolov na imitacije žuzelk imel svoje obdobje tam nekje pred petdesetimi leti, zdaj pa je to le še del zgodovine. Ta izjava mi je resnično dala misliti. Kako močno se med seboj razlikujemo in kako različne so naše izkušnje, zakoreninjena prepričanja in pristopi k ribolovu. Bolj ko pazljivo poslušam, bolj se mi zdijo te razlike zanimive, saj namreč na koncu vsi nekaj ujamejo, ne glede na način, na katerega prisegajo.

Prastara želja po primerjanju in rangiranju med ribiči je v zadnjem obdobju nekako postavila v ospredje dobesedno čaščenje količine pred kakovostjo. Kar je sicer popolnoma razumljivo, saj je na druge načine uspeh v muharjenju veliko težje vrednotiti. Samo vprašanje, čemu bi to kdo sploh počel, je sicer posebna tema, ki se je tokrat ne bomo dotaknili, saj gre za način ribolova, ki je v osnovi posameznikov stik z naravo in kakršnakoli »motnja« s strani drugih je pogosto zaznana kot nekaj negativnega. Zato so tudi naprodaj oblačila z napisom v stilu: »če lahko to prebereš, potem ribariš preblizu«. Med seboj pa se očitno tako močno razlikujemo, da je že samo definiranje »dobrega dne« za vodo v bežnem pogovoru lahko za marsikoga problematično. Govorim o ljudeh, ki težko sprejemajo dejstvo, da nismo vsi enaki in da nas lahko veseli in žene vse kaj drugega kot njih. Zaverovanost v svoj prav (edini pravilni) in verjetno neprestana potreba po hranjenju svojega ega je pri nas žal zelo pogost pojav. Morda je treba začeti z drugačno vzgojo ter v šolah in doma več pozornosti posvetiti gradnji

zdravih, samozavestnih in tolerantnih osebnosti, brez motenj in kompleksov. Marsikdo še ne pozna dejstva ali pa si v svojih prepričanjih ne priznava, da v muharjenju enostavno ni striktnih pravil. Praktično vse je mogoče in ribe lahko ulovimo na vse možne načine, z muhami, narejenimi iz česarkoli, z dolgimi in dobrimi meti, s ponesrečenimi meti, večkrat tudi ne da bi sploh metali. Nekdo bo cel dan lovil na potezanko, nekdo na ličinko in tretji na suho muho. Na koncu se bodo vsi veselili uspešnega dne ter pripovedovali o svojih dogodivščinah in ulovih. Kasneje v kavarni lahko morda pride celo do prvega spoznanja ali razsvetlitve, ko vsi trije ugotovijo, da so izbrali rahlo drugačna mesta za ribolov in da je morda to razlog, da se niso srečali že prej, saj redno lovijo na istem revirju. Tukaj lahko opišemo prvo večje razlikovanje med muharji, in sicer to, da niso vsi deli revirjev enako všeč vsem.

Podobno tudi čudovit dan za vodo ne pomeni nujno za vsakogar uloviti na desetine rib ali pa ribo petih kilogramov. Nikakor. Marsikdo med nami je zadovoljen že z nekaj prij-

Čas za ličinke nad Kamnikom

mi in morda z ribo ali dvema, ki jih je uspel uspešno zajeti v podmetalko. Nekateri tudi lovimo le uro ali dve in nam je popolnoma dovolj, drugi spet radi na ribolovu prebijejo cel dan. Veliko je odvisno tudi od ribičevega obdobja življenja in organizacije časa v tednu in mesecu. Vse, kar potrebujemo, je le ščepec tolerance in spoštovanja do vseh drugačnih. Večina se nas dobro zaveda, da se mora muhar, predvsem na začetku, v svojem ribolovnem razvoju običajno dodobra naloviti, da kasneje, ko dozori in se bolje zave svojih dejanj, ne potrebuje več količine, pač pa se osredotoči na kaj drugega. Zato je dobro, da se med to potjo čim prej in čim bolje spoznamo. Prisluhujemo sebi in svojim željam ter – neodvisno od reklam, mišljenja svojega kroga ribiških kolegov in raznih drugih vplivov – najdemo in izberemo svojo pot. Morda bo na njej že kdo, ki ga poznamo, morda kasneje, z malo sreče, celo tudi kdo od prijateljev, družinskih članov ali celo otrok. Kdo ve?

Nekaterim je zanimivo, drugim ne, ribam pa vsekakor

Zahtevnejši dan na Idriji

Pomembno je, da svoje poti ne vsiljujemo nikomur in je ne opevamo kot nekaj »pravilnega«, pa čeprav se nam zdi samo po sebi umevno, ker je pač vseh nam samim. Veliko lažje nam bo, ko bomo ugotovili, kaj nam v muharjenju resnično najbolj odgovarja in kaj je resnično naša izbira. Šele takrat bomo lahko res kakovostno izkoriščali vso različno opremo, vse tehnike, ki smo jih spoznali, in veliko bolje izkoriščali dragoceni čas, ki ga lahko posvetimo našemu konjičku in bivanju v naravi. Ne ozirajmo se na morebitne komentarje in ne opravičujemo se za svoje odločitve, nikakor pa ne bodimo žaljivi in nestrpni do drugačnih. Pustimo vsakemu svoje in enako zahtevajmo tudi zase. Bodimo vodje in ne sledilci, ki slepo sledijo določeni filozofiji, ki jo običajno pišejo zase drugi. Velikokrat nam ne bo lahko, vendar, ko se resnično spoznamo, lahko hitro nadomestimo negativne življenjske dogodke z zavedanjem, da nas tam nekje čaka določeno mesto, ki nam je pisano na kožo, kjer si bomo na svoj izbrani način, ne glede na vse, vedno napolnili izpraznjene baterije. Zato bom sam še naprej iskal dele, kjer bo čim manj ljudi, uporabljal palice iz srede devetdesetih let, ker so meni vseh in ker na žalost zame še niso naredili boljših. Naprej nosil nevpadljiva oblačila, ker verjamem, da je pomembno. V kolikor je le mogoče, bom uporabljal muhe, ki oponašajo resnično ribjo hrano, še posebej v obdobju intenzivnega hranjenja, ker je meni vseh. Nikoli obstal zaklenjen na eno samo tehniko, raje bom menjal tehnike in mesta ribolova takoj, ko se mi bo zahotelo. Poslušal izkušnje drugih in uporabil, karkoli bo od njih uporabno tudi zame. Preizkušal še naprej najnovejšo opremo, čeprav se, vsaj zame, skoraj devet desetih novitet običajno ne obnese. Predvsem pa brez opravičevanja in brez obžalovanja, življenje je za to veliko prekratko.

Besedilo in fotografije: Tomaž Modic

**TRGOVINA
Z RIBIŠKO OPREMO**

Sport
DANILO

Danilo Bižal s.p., Smedniška 32, 4000 KRANJ
Tel., fax.: 04/232-50-50, 041 643-194
E-mail: sport.danilo@siol.net Spletna stran: <http://www.sport-danilo.si>

		VRHUNSKA KVALITETA (DVE BESEDI)		HUJŠA POŠKODBA MOŽGANOV	AMERIŠKI FILMSKI REŽISER (QUENTIN)	SREDIŠČE BOMBAŽNEGA SREDIŠČA V INDIJI	REKA NA TAJSKEM (V BESEDI ZNANA)	GLAS TROBENTE					
		OSEBA, KI OPTIRA											
		TIPIČNA VIKIŃSKA LADJA											
		MESTO V KALIFORNIJI (IZ ČRK REALNO)											
		PRIPADNIK ITALOV						--- IN KRIK	IME PESNICE ŠKERL				
		TEMNEJŠI LES V SREDINI DEBLA, ČRNJAVA											
PREMAZ ZA LES		SLAVNI STARORIMSKI VIJSKOVODJA	ČLOVEK, KI ŽIVI V VIŠJIH PREDELIH	KRAJ V BLIŽINI KRŠKEGA	VEČJA STANOVANJSKA STAVBA	TRINITROTOLUEN, MOČAN EKSPLOZIV	ZGODOVINSKO MESTECE PRI ZADRU	PRIPADNICA ASIRCEV PARIŠKI TEDNIK (DVE BESEDI)					
NUJNI DEL OPREME VSAKEGA, KI HODI V HRIBE									ZLOG V BESEDI MENUJET		POVRŠINA RIBJE KOŽE	RELIKTI	
KAZINO									GLAVNO MESTO NORVEŠKE				
GEOMETRUSKI LIK									LAGO - - GARDA	SINTETIČNO MAMILO	UNITED STATES ČLOVEK V MLADIH LETIH		
POGOVORNI IZRAZ ZA RIBJEGA SAMCA					STANE POTOKAR	VELIKA HUDOBNOST	BENEŠKO KOPALIŠČE						
DEL OBRAZA				SESTAVIL IN NARISAL JOŽE PETELIN	POZNAVALKA SLOVANSKIH JEZIKOV POLJSKA REKA								
POGON NA DIVJAD				SRBSKO M. IME. DUŠAN JOSIP IPAVEC					MEDMET, KI POSNEMA GLAS ZVONCA KATERI (KRAJŠE)				
DREVORED						ATLETSKO ORODJE				OSEBNI ZAIMEK			
SLOVENSKI POLITIK (JELKO)						BOSANSKI PESNIK, KI ŽIVI V LJUBLJANI (JOSIP)				NaŠ NOGOMETaŠ IN TRENER (MATJAŽ)			

BODI EKOLOG > ODLOČI SE ZA ELEKTRONSKO OBLIKO GLASILA!

Tajniku vaše ribiške družine sporočite elektronski naslov in glasilo boste lahko kjerkoli in kadarkoli prebirali na telefonu ali računalniku.

KRAP NA DVA NAČINA

Krap v marinadi, pečen v pečici

Za pripravo jedi za 4 osebe potrebujemo:

- 1,5 kg krapa, amurja ali druge podobne ribe
- 10 dag čebule
- 5 dag česna
- 6 dag korenja
- 2 srednje velika paradižnika
- 2 papriki
- malo peteršilja
- malo timijana
- list ali 2 lovorja
- 2 dl oljčnega olja.

Za pripravo marinade potrebujemo:

- papriko v prahu
- zdrobljen suh česen
- zdrobljen ingver
- sol
- poper.

Ribo očistimo in jo z obeh strani na več mestih zarezemo po koži.

Pripravimo marinado, tako da vse sestavine dobro premešamo in z njo namažemo ribo.

Vso zelenjavo narežemo in zdušimo, vendar mora ostati *al dente* (na zob). Potem jo ohladimo in z njo nadevamo ribo v trebušno votlino.

Alufolijo premažemo z oljem in nanjo položimo nadevano ribo ter jo zavijemo s folijo. Potem jo zavijemo še v eno folijo in damo peči v razgreto pečico. Pečemo na 180 stopinj 25 do 30 minut.

K jedi gre tako belo kot rdeče suho vino.

Krap v marinadi, pečen v pečici

Krap s kisló smetano, papriko in česnom

Krap s kisló smetano, papriko in česnom, pečen v pečici

Za pripravo jedi za 4 osebe potrebujemo:

- 1,5-kilogramski krap, amur ali druga podobna riba
- 1 kg rdeče čebule
- 10 dag česna
- ½ kg paradižnika
- ½ kg paprike
- 1,5 kg krompirja
- ½ kg neškropljenih limon
- 2 dl oljčnega olja
- 25 dag masla
- ½ l kisle smetane
- 25 dag pancete
- malo suhe dimljene paprike – po okusu
- sol
- poper.

Krompir narežemo na rezine in zložimo v naoljen pekač. Na krompir damo na rezine narezana paradižnik in papriko. Posolimo in popopravimo ter dodamo polovico masla.

Ribo na tanko zarezemo na obeh straneh, posolimo, popopravimo in pokapljamó z limoninim sokom. Potem jo prelijemo s preostalim raztopljenim maslom in položimo na krompir.

Damo jo peči v razgreto pečico in pečemo 25 minut na 180 stopinj.

V posebni posodi pripravimo polivko iz kisle smetane, dimljene paprike, sesekljanega česna. Posolimo, popopravimo in dobro premešamo.

Eno neškropljeno limono narežemo na rezine. Po 25 minutah pečenja v pečici po ribi položimo rezine pancete, nanje naložimo še rezine limone in jo nato prelijemo s polivko iz kisle smetane. Potem damo ribo nazaj v pečico, dvignemo temperaturo na 200 stopinj in pečemo še 10 do 15 minut.

K jedi gre lepo tako belo kot rdeče suho vino, lahko tudi rose vino.

*Recepte pripravil: Gojko Škorič
Zabeležil: Borut Jerše*

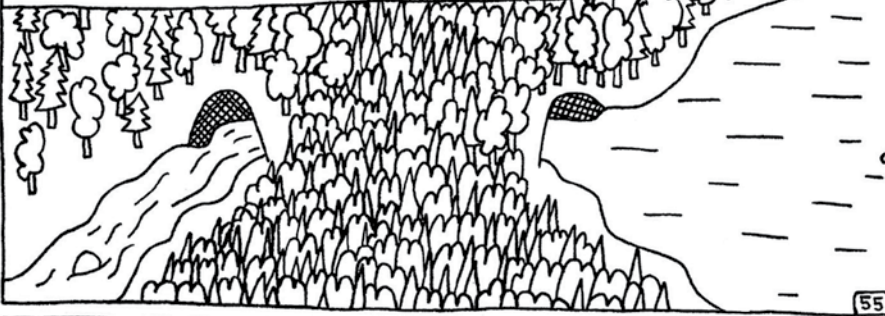

ŠČUKEC IN RAKEC
LUKEC IN JAKEC

PIŠE
IN
RIŠE: MITJA
MANČEK

OD VSEH IZTOČENIH SOLZA JE VODA SPET NAPOLNILA STRUGO
RAKOVEGA ŽVIŽGA TER CRKNJENO JEZERO.

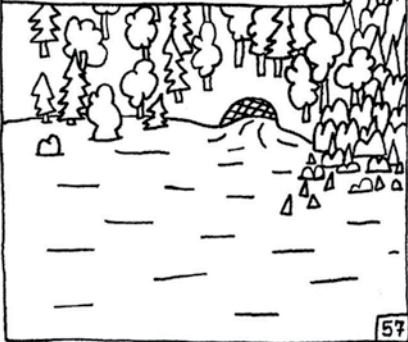
55

LUKEC IN JAKEC PA STA ŠE
KAR NAPREJ JOKALA.

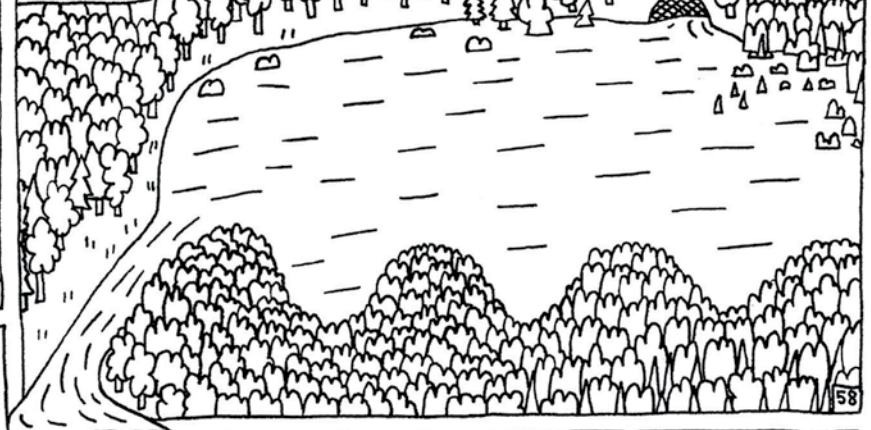
56

IZ STRUGE RAKOVEGA ŽVIŽGA
JE TUDI NASTALO JEZERO.

57

VODE SE JE V POPLAVLJENEM RAKOVEM ŽVIŽGU NABRALO
TOLIKO, DA SE JE RAZLILA CELO JUŽNO OD JAVORJEVIH
HRIBCEV.

58

POJAVILA SE JE PRED
VHODOM V POSTANO
TEMNICO.

59

TAM JE ŽIVEL PROTEUS MAKSIMUS, DOMAČINOM
BOLJ POZNAN KOT ČLOVEŠKA RIBICA.

60

LUKEC IN JAKEC STA VENDARLE
PRENEHALA Z JOKOM.

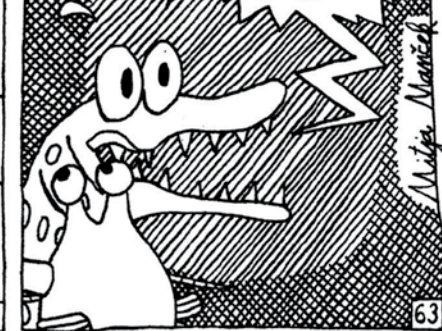
61

LUKEC JE
ODPRL OKO.

62

JAIK!
ČLOVEŠKA
KOŽA!

63

NADALJEVANJE PRIHODNIJČ...

S pomladjo prihaja tudi bogastvo zelenih odtenkov (B. Dominko)